

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בנינים בני כשתילי זתים סביב לשלחנם,
חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשיות

כי תצא • אות ד

כי תבוא • אות ו

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל

האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר

נחמן מיכאל נחמני זלה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע

והבטיח שהלומד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חי ומזוני

גלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות

יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון

שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'

נתרם
לזכות והצלחת

דניאל אורי
בן רג'נה מלכה

שיראה הצלחה וברכה
בלי גבול ובלי עדה בעסקיו
בכל העולם
ויתקיים בו הפסוק
"ופרצת יעה וקדעה"
צפונה ונגבה

לשיתופיות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שמשון

ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"

לקבלת הגליון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאשקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל וילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרבנטיל (17) סניף 635
מספר השבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודבריו תורתו הקדושים וכן מכל
צדה וצוקתו, ויושפע על הלומדים ועל המטייעים
בני חיי ומוזני ועל טוב סלה
כהבטחתו
בהקדמת ספריו.

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעניק בדבריו רבנו ולבארם כראוי עד הוכן שמשנת ידנו, אולם דבריו רבנו עמוקים מני ים ואין בכוונתנו כלל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו ודעונו, ובדאי לא לקבוע במה שנכתב שזה הפירוש המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים וחי' שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דבריו חז"ל או רבותינו הקדושים, בדאי לא על רבינו הקדוש ז"ע ויהי תלונתכם כי אם עלינו, ובקשתנו שטוהא לטי מהלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים יותר ראויים בהבנת דבריו, רבנו, אא ממנו שמיציאם לדינו כברי שנוכל לתקנם ולשלכם במהרהודות הבאות, ובוה יהיה חלקו עמנו בזיכוי הדברים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים, וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פְּרִשֶׁת כִּי תֵצֵא

ד

בְּרֹךְ הוּא רַחֲמִים, וְאֵינָן אֵלָא גְזֵרַת מְלָךְ
עַל עֲבָדָיו.

קִשָּׁה, דְּהָא אֲמַרִּין בְּמַדְרֵשׁ פְּרָשָׁה זוֹ
(דב"ר ו, א), וּכְשֶׁם שְׁנַתְמַלָּא

בְּפֶרֶק ה' דְּבִרְכּוֹת (לג, ב), הָאוֹמֵר עַל
קֵן צָפוֹר יִגְיעוּ רַחֲמִיד, מוֹדִים
מוֹדִים, מִשְׁתַּקִּין אוֹתוֹ. וְאֲמַרִּין הֵתֵם
בְּגִמְרָא, שְׁעוּשָׁה מְדוּתָיו שֶׁל הַקְדוּשׁ

מאמרם ז"ל
האומר על
קן צפור
יגיעו רחמיק
וכו' משתקין
אותו

זֶרַע שֶׁמֶשׁוֹן הַמְּבוּאָר

ד

אף שמצות שילוח הקן גזירה היא, מדת הרחמים מתעוררת על ידה

שְׁבַתְפִּילָה כְּזוֹ, הוּא עוֹשֶׂה מְדוּתָיו [-
מְצוּתוֹי¹], שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרֹךְ הוּא רַחֲמִים -
שֶׁהוּא כְּאוֹמֵר שֶׁנִּצְטוּיֵנו בְּמִצְוֹתָיו שֶׁל
הַקֶּב"ה, רַק מַחֲמַת מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁלּוֹ,
שֶׁהוּא מֵרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. וְהֵאמַת הִיא,
שֶׁמִּצְוֹתָיו עֲלֵינוּ, לֹא נִיתְּנוּ מַחֲמַת מִדַּת
הַרַחֲמִים, שְׂאִינָן אֵלָּא גְזֵרַת מְלָךְ עַל עֲבָדָיו
- הַקֶּב"ה צִוָּה אוֹתָנוּ עֲלֵיהֶם, כְּדִי לִהְיוֹת
עֲלֵינוּ אֶת עוֹלוֹ, וּלְהוֹדִיעַ שְׁאֵנַחְנוּ עֲבָדָיו,
וְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו².

קִשָּׁה - יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל דְּבָרֵי הַגְּמָרָא,
שֶׁהִטְעַם שֶׁל מִצְוַת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, וְשֶׁל שֶׁאֵר
מִצְוֹת, אֵינָן מִשּׁוֹם מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל
הַקֶּב"ה, דְּהָא אֲמַרִּין בְּמַדְרֵשׁ בְּפֶרֶק ה' זֶרַע

קושיא מהמדרש על המבואר בגמרא
ששילוח הקן אינו משום רחמים

שְׁנִינָא³ בַּמִּשְׁנָה בְּפֶרֶק ה' דְּבִרְכּוֹת⁴ (לג, ב),
הָאוֹמֵר בְּתַפִּילָתוֹ לִפְנֵי הַקֶּב"ה⁵, 'עַל קֵן
צָפוֹר יִגְיעוּ רַחֲמִיד' - כִּשֶׁם שֶׁהֵן מֵרַחֵם עַל
הַיּוֹנָה כִּשֶׁהִיא עִם בְּנִיה, שֶׁאִמְרַת (דְּבָרִים כב, ז)
'שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם', כְּמוֹ כֵּן יִתְעוֹרֵר
רַחֲמִיד אֲלֵינוּ⁶. וְכֵן מִי כִשֶׁהוּא כּוֹרֵעַ אוֹמֵר
'מוֹדִים מוֹדִים' - שְׁנֵי פַעַמִּים 'מוֹדִים', בְּשֵׁנִי
הָאוֹפְנִים הַלֵּל, מִשְׁתַּקִּין - מִשְׁתַּקִּים אוֹתוֹ
שֶׁלֹּא יֵאמַר כֵּךְ, לִפִּי שְׂאִין זוֹ תַפִּילָה הַגּוֹנָה⁷.
וְאֲמַרִּין הֵתֵם בְּגִמְרָא⁸, שֶׁלִּדְעַת אֶחָד
מֵהָאֲמוֹרָאִים, הִטְעַם שֶׁמִּשְׁתַּקִּים אֶת הָאוֹמֵר
'עַל קֵן צָפוֹר יִגְיעוּ רַחֲמִיד' הוּא, לִפִּי

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

בלשוננו, נראה כאילו הוא ח"ו מתפלל לשתי כוחות
וכו'. אלא 'על קן צפור יגיעו רחמיק' מאי טעמא, פליגי
בה תרי אמוראי במערבא, רבי יוסי בר אבין, ורבי יוסי
בר זבידא, חד אמר, מפני שמטיל קנאה במעשה
בראשית [לומר, על אלה חס, ולא על שאר בריותיו].
ותד אמר, מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא
רחמים, ואינן אלא גזרות. ח. רש"י (ברכות שם
ד"ה מדותיו). וראה בדברי רבינו להלן, שפירש באופן
אחר, שלכך נקטה הגמרא לשון 'מדותיו', שהוא
מלשון 'מדת הרחמים'. ט. ע"פ רש"י (שם).

א. מצות שילוח הקן כתובה בפרשתינו, ומבאר רבינו
מאמר חז"ל האמור בענין מצוה זו. ב. וכן
במגילה (כה, א). ג. לשון המשנה, האומר, על
קן צפור יגיעו רחמיק, ועל טוב יזכר שמך, מודים
מודים, משתקין אותו. ד. ע"פ רש"י (ד"ה
האומר). ה. ע"פ רש"י (מגילה שם ד"ה על),
ערוך השלחן ('או"ח סימן קיג ס"ז). ו. כמבואר
הטעם בגמרא, ראה בהערה להלן בסמוך.
ז. לשון הגמרא, בשלמא 'מודים מודים' משתקין
אותו, משום דמיחזי כשתי רשויות [שמתוך הכפל

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים עַל
הַבְּהֵמָה, כִּד נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל
הָעוֹפוֹת, מִנֵּן, שְׁנֵאֲמַר (דברים כב, ו) 'כִּי
יִקְרָא קֵן צִפּוֹר' וְכו'. וּמִכָּאן נִרְאֶה
בְּבִרְרוֹ, שֶׁעֵקֶר הַטֶּעֶם שֶׁל צִפּוֹר הוּא
מִשׁוֹם רַחֲמִים.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

הבנים, אלא לשלח מתחילה את האם, ורק
אחר כך לקחת את הבנים.

ומכאן - ממדרש זה, נראה בבירור,
שֶׁעֵקֶר הַטֶּעֶם שֶׁל מִצְוַת שִׁלּוּחַ קֵן צִפּוֹר,
הוּא מִשׁוֹם מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל הַקֶּב"ה. וזוהו
שֶׁלֹא כְּדִבְרֵי הַגְּמָרָא, שֶׁמִּצְוַת זוֹ לֹא נִתְּנָה
מִחֲמַת מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל הַקֶּב"ה, אֲלֵא הִיא
גְּזִירָה.⁷

(דבר ו, א), וְכֵשֶׁם שֶׁנִּתְמַלֵּא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא רַחֲמִים עַל הַבְּהֵמָה, וְצִוָּה שֶׁלֹא לְהַקְרִיב
בַּהֶמָּה לְקָרְבָן, לִפְנֵי שֶׁעֲבָרוּ עָלֶיהָ שִׁבְעָה יָמִים
מִיּוֹם לִידָתָהּ⁸, וְשֶׁלֹא לִשְׁחוֹט בַּהֶמָּה [-הָאֵם]
עִם וְלִדָּה בְּיוֹם אֶחָד⁹, כִּד נִתְמַלֵּא הַקֶּב"ה
רַחֲמִים גַּם עַל הָעוֹפוֹת בַּעֲנֵן דוּמָה, מִנֵּן,
שְׁנֵאֲמַר (דברים כב, ו) "כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר' וְכו',
שֶׁצִּוָּה הַקֶּב"ה שֶׁלֹא לְקַחַת אֶת הָאֵם יַחַד עִם

ציונים ומקורות

ע"כ. ראה עוד בלשון המורה הנבוכים, שהובא להלן
בסמוך בהערה. יג. לשון הפסוק, 'כִּי יִקְרָא קֵן
צִפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּיָדֶיךָ כָּל עֵץ אוֹ עַל הָאָרֶץ אֲפֻרָּהִים אוֹ
בִּיצִים וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֲפֻרָּהִים אוֹ עַל הַבִּיצִים לֹא
תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים'. יד. כעין זה הקשו
התוס' (מגילה כה, א ד"ה מפני) וז"ל, מפני שעושה
מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים והן אינם אלא
גזירות, קשיא להר"ר אלאחנן, על מה שסיד הקליר
בקדושתא שאנו אומרים ביום ב' של פסח, צדקו
אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד [מחשבותיך
לרחמנו, מפעלותיך לרוממנו], דמשמע שר"ל,
שהקב"ה חס על אותו ואת בנו, והוא אינו אלא
גזירה. וגם הרמב"ם הקשה כעין זה, וכמו
שכתב הרמב"ן (דברים כב, ו) בשמו (מורה הנבוכים
ח"ג פמ"ח) וז"ל, כתב הרב במורה הנבוכים, כי טעם
שלוח הקן, וטעם 'אותו ואת בנו לא תשחטו ביום
אחד', כדי להזהיר שלא ישחוט הבן בעיני האם, כי
יש לבהמות דאגה גדולה בזה, ואין הפרש בין דאגת
האדם לדאגת הבהמות על בניהם, כי אהבת האם
וחנותה לבני בטנה, איננו נמשך אחרי השכל והדבור,
אבל הוא מפעולת כח המחשבה המצויה בבהמות,
כאשר היא מצויה באדם וכו'. ואמר הרב [הרמב"ם],
ואל תשיב עלי מאמרו החכמים האומרים על קן צפור
יגיעו רחמיו, כי זו אחת משתי סברות, סברת מי
שיראה כי אין טעם למצוות, אלא חפץ הבורא.
ואנחנו מחזיקים בסברה השנייה, שיהיה בכל המצוות
טעם [פירוש, שדברי המשנה הנ"ל משתקין אותו,
אינם לדברי הכל, אלא יש אומרים שכן יש טעם
למצוות שילוח הקן, ושהטעם הוא משום מדת
הרחמים של הקב"ה]. אמנם בתוס' יו"ט (ברכות פ"ה

וז"ל, והוא לא לרחמים עשה, אלא להטיל על ישראל
חוקי גזירותיו, להודיע שהם עבדיו ושומרי מצותיו,
וגזרות חוקותיו, אף בדברים שיש לשטן ולנכרים
להשיב עליהם ולומר, מה צורך במצוה זו. וזה לשון
רבינו יונה (שם), אינם אלא גזרות שכמו שהמלך גוזר
ויש על העבדים לעשות, כך יש לנו לעשות כל מה
שצוה עלינו ואפילו המצוות שהם גזרות, כגון כלאים
ופרה וכיוצא בהם. י. לשון המדרש, למה
התינוק יגמול לשמונה ימים, שנתן הקדוש ברוך הוא
רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כוחו. וכשם
שרחמיו של הקדוש ברוך הוא על האדם, כך רחמיו
על הבהמה, מנין, שנאמר (ויקרא כב, כז) 'ומיום
השמיני והלאה' וגו', ולא עוד אלא שאמר הקדוש
ברוך הוא (שם כב, כח) 'אותו ואת בנו לא תשחטו
ביום אחד'. וכשם שנתן הקדוש ברוך הוא רחמים על
הבהמה, כך נתמלא רחמים על העופות, מנין שנאמר
'כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר לְפָנֶיךָ'. יא. כמו שנאמר
(ויקרא כב, כז), 'שור או כֶּשֶׂב או עֵז פִּי יִגְדַּל וְהָיָה
שֹׁבֵעַ יָמִים תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקְלָא יִרְצָה
לְקָרְבָן אִשָּׁה לָהּ'. והרחמים הם, שצויה הקב"ה שלא
להקריב את הולד, עד שתבוא לכוחה ותרגיש בהנאת
העולם. וכן כדי לרחם על אמה, שתשתעשע בולדה
עד שתשוב לבראותה. ע"פ מהר"ו על המדרש
(שם). יב. כמו שנאמר (שם כב, כח), 'וְשֹׁר אוֹ
שֶׂה אֹתוֹ וְאֹת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחַטּוּ בְּיוֹם אֶחָד'. ראה
ספר החינוך (מצוה רצז) שכתב בטעם המצוה וז"ל,
שהוא לקבוע בנפשנו מדת החמלה, ולהרחיק מדת
האכזריות שהיא מדה רעה. ולכן, אף על פי שהתיר
לנו האל מיני בעלי חיים למחייתנו, צונו לבל נהרוג
אותו ואת בנו ביחד, ולקבוע בנפשנו מדת החמלה,

מאמרים ו"ל
מתן שקרה
של מצוה זו,
בנים,
שנאמר 'ואת
הבנים תקח
לך'

ואף בזה צריך עיון, מה ענין שְׂכָרָה זה
שֶׁל הַבָּנִים עִם מִצְוֵה זו.

אך זה יובן בפשיטות, במאי דאיתא
שם, דבר אחר, מהו 'שֶׁלַח תִּשְׁלַח'
את האם, אם קנימת מצות שלוח, את

ועוד אמרינן התם (שם ו, ג), יש מצוה
שמתן שְׂכָרָה כבוד, ויש שמתן
שְׂכָרָה עֶשֶׂר, ומה מתן שְׂכָרָה של מצוה
זו, שאם אין לך בנים, אני נותן לך בנים,
שנאמר (פסוק ז) 'ואת הבנים תקח לך'.

זרע שמשון המבואר

דקדוק למה זוכים לבנים בזכות שילוח הקן

את האם ואת הבנים תקח לך' - בזכות
'שלח תשלח', תזכה 'ואת הבנים תקח לך',
כלומר, להוליד, בנים. ואף בזה צריך עיון,
מה ענין שְׂכָרָה זה שֶׁל הַבָּנִים, עִם מִצְוֵה זו
של שילוח הקן^ט.

זוכה לבנים כדי למהר את הגאולה הבאה על ידי השילוח
אך מדרש זה יובן בפשיטות, בהקדם
מאי דאיתא במדרש שם (דבר ו, ז)^ט, דבר
אחר, מהו 'שֶׁלַח תִּשְׁלַח את האם', אם
קנימת מצות 'שֶׁלוח' הקן, את מִמְּהָר לָבֹא

ועוד יש להקשות, כמה דאמרינן במדרש
התם (שם ו, ג)^ט, יש מצוה שמתן שְׂכָרָה -
המקיימה יקבל בשכרו כך וכך כבוד^ט, ויש
מצוה שמתן שְׂכָרָה - המקיימה יקבל
בשכרו כך וכך עֶשֶׂר^ט. ומה - יש לברר מהו
מתן שְׂכָרָה שֶׁל מִצְוֵה זו, של שילוח הקן.
ומבאר המדרש, שכרה הוא, שאם אין לך
בנים, אני - הקב"ה, נותן לך בנים, בשכר
מצוה זו, שנאמר (דברים כב, ז) 'שֶׁלַח תִּשְׁלַח

ציונים ומקורות

עשר בשביל שתתעשר. יח. ראה טעם לזה,
בספר החינוך (מצוה תקמה) ומרבנו בחי' (דברים
שם). וכעין דברי רבינו להלן (בפירוש השני), הביא
בספר סמוכים לעד לבעל 'השבט מוסר' (החדש,
פרשת כי תצא ד"ה גם ידוע) בשם ה'מגלה עמוקות'
שבכת"י, על פי דברי הילקוט (פרשת כי תצא דמו
תתקל), 'דבקים מצוה זו אתה ממנה להביא את מלך
המשיח ואלהיו הנביא', והלא לגבי ביאת המשיח
איתא (מדרש תהילים כג) שכל העקריות יתפארו,
ודרשו כן מהפסוק 'והיה עלהו לתרופה', ולכן מדה
כנגד מדה יפקד גם הוא בבנים. וביותר, לפי המבואר
בגמרא (יבמות סג, ב) ש'אין בן דוד בא עד שיכלו
כל הנשמות שבגוף' ו'היינו שה' יתברך מוציא את
הנשמות העתידות להתנן בגופים העתידים להבראות,
ממקום שנקרא 'גוף', שהן נתונות בו משעת בריאתן
בששת ימי בראשית. רש"י (שם ד"ה גוף), והמקיים
את מצות שילוח הקן ממנה להביא את המשיח, כמו
שנבאר, אם כן גורם הוצאת הנשמות שבגוף
ולהרבות בנים בעולם, ולכן בדין הוא שיהיה לו חלק
מכל אותם הנשמות היוצאים מן ה'גוף', ולכן זוכה
לבנים. יט. לשון המדרש, דבר אחר, מהו
'שלח תשלח את האם', אם קיימת מצוה זו, את
ממנה לבוא מלך המשיח שכתוב בו 'שילוח', מנין
שנאמר (ישעיה לב, כ) 'משלחי רגל השור והחמור'.

מ"ג) כתב, שהרמב"ם עצמו (תפילה פ"ט ה"ז) חזר
בו ממה שכתב בספר המורה. ובפרי האדמה (להרב
מיוחס רפאל בכר שמואל זצ"ל) על הרמב"ם (שם)
כתב, שהרמב"ם סובר, שדוקא בתפילה אסור לומר
הטעם למצוה, לפי שכשאומר כן בתפלה 'מחליט
הדבר' [ויש לחוש שמא ילמדו ההמון להקל במצוה
לפי הטעם], ועל כן משתקין אותו, לא כן כשאומר
כן רק דרך דרש או טעם. ועיין עוד במה שכתבו
בצמח דוד (להרב יוסף דוד משאלוניקי זצ"ל, פרשת
חוקת ד"ה ע"ל), יד המלך (על הרמב"ם שם), קדושת
לוי (פרשת בלק ד"ה הנה ברך), שו"ת חתם סופר
(אור"ח סימן ק), שו"ת מנחת אלעזר (ח"ג סימן סא),
ביישוב הסתירה. ועיין עוד במה שכתב הרמב"ן
עצמו שם בטעם מצות שילוח הקן, וביישוב הסתירה.
ועיין עוד, ספר החינוך (מצוה תקמה).
טז. לשון המדרש, דבר אחר, יש מצוות שמתן שכרה
עושר, ויש מצוות שמתן שכרה כבוד, ומה מתן שכרה
של מצוה זו, שאם אין לך בנים אני נותן לך בנים,
מנין שנאמר 'שלח תשלח את האם', ומה שכר אתה
נוטל 'ואת הבנים תקח לך'. טז. יתכן שכוונת
המדרש, למצות צדקה וחסד, וכמו שכתוב (משלי
כא, כא), 'רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה
וכבוד'. יז. כגון מצות מעשר, שנאמר בה
(דברים יד, כב) 'עשר תעשר', ודרשו (שבת קיט, א),

כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף.

וְעַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדַעַי, אִיךְ תִּלְוִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ בְּקִיּוֹם מִצְוָה זוּ.

וַיַּשׁ לֹמֶר, דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ רוֹת (זֶהר חֲדָשׁ רוֹת כט, ב תִּקּוּנִי זֶהר תִּקּוּן ו כג, א), הוּבָא

בְּשַׁפְתִּי בְּהֵן פֶּרֶשָׁה זוּ (ד"ה כי יקרא), כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הִיא הוֹלֶכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמַצְטַעֶרֶת עַל קִנְיָה וְעַל

מִמָּהָר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁכְּתוּב בּוֹ שְׁלֹחַ, שְׁנֵאמַר (מְלָאכִי ג, כג) 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם' וְכו'. וּבְפֶרֶק ד' דִּיבְמוֹת (סב, א) אֲמַרְיִנּוּ, אֵין בֶּן דְּדוֹד בָּא עַד שֶׁיִּכְלֹו כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף.

וְהוֹאִיל שְׁמִתָּן שְׂכָרָם שֶׁל מִצְוָה זוּ, שִׁמְהָר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוֹם הֵכִי יִפְקְדֵהוּ בְּבָנִים, כְּדִי שֶׁיִּכְלֹו

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

לְהוֹלִיד^כ, וְהִינּוּ כְּדִי שֶׁיִּכְלֹו עַל יְדוֹ בְּמַהֲרָת, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, שֶׁאֵז תְּבוּא הַגְּאוּלָּה^{כז}.

צַעֲקַת הַמּוֹלָךְ הַמְּמוּנָה לְרַחֵם עַל הַעוֹפוֹת מַעֲוֹרֶרֶת רַחֲמֵי הַשְּׁכִינָה עַל יִשְׂרָאֵל

וְאִמְנֵם, עַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדַעַי - לְבִרְרָה^{כח} עֵיקַר דְּבָרֵי מִדְרַשׁ זֶה, שֶׁהָאִיךְ תִּלְוִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, בְּקִיּוֹם מִצְוָה זוּ, כְּלוֹמֶר, מַהוּ עֲנִין מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן שְׁגוּרֵם לְמַהֵר בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ.

וַיַּשׁ לֹמֶר, בַּהֲקָדָם מַה דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ רוֹת (זֶהר חֲדָשׁ רוֹת כט, ב תִּקּוּנִי זֶהר תִּקּוּן ו כג, א), הוּבָא בְּשַׁפְתִּי בְּהֵן^{כט} בְּפֶרֶשָׁה זוּ (ד"ה כי יקרא, בא"ד)^ל, כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הִיא - הָאֵם, הוֹלֶכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמַצְטַעֶרֶת עַל קִנְיָה וְעַל בְּנֵיהָ, וְהוֹלֶכֶת נִעָה וְנִדָּה -

מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁכְּתוּב בּוֹ לְשׁוֹן 'שְׁלֹחַ' וְכו', דְּבַר אַחֵר וְכו', אַתָּה מִמָּהָר אַתָּה אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא ז"ל שִׁיבֹא [לְבַשֵּׁר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה הַקְּרוּבָה], שְׁכְּתוּב בּוֹ שִׁלּוּחַ, שְׁנֵאמַר (מְלָאכִי ג, כג) 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא'.

וּבְגִמְרָא בְּפֶרֶק ד' דִּיבְמוֹת (סב, א) כ"א אֲמַרְיִנּוּ, אֵין מְשִׁיחַ בֶּן דְּדוֹד בָּא לְגְּאוּלָּה אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיִּכְלֹו - יִגְמְרוּ לְהוֹלִיד, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בְּגוֹף' - שֵׁם^{כב} שֶׁל אוֹצַר שְׁבִשְׁמִים, שֶׁשֵּׁם הַנִּיחַ הַקְּב"ה בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהוֹלִיד.

וְהוֹאִיל שְׁמִתָּן שְׂכָרָם שֶׁל מִצְוָה זוּ שֶׁל שִׁלּוּחַ הַקֵּן, הוּא שִׁמְהָר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוֹם הֵכִי יִפְקְדֵהוּ הַקְּב"ה, לְמַקְיִים מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, בְּבָנִים, אֵף שֶׁכְּתוּב עֲנִינוּ עֲתִיד

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

אוֹצַר יֵשׁ וְשִׁמּוֹ גּוֹף, וּמִבְּרֵאשִׁית נִוצְרוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהוֹלִיד, וְנִתְּנָם לְשֵׁם. כְּג. וְנִחְשָׁב שֶׁמִּקְבֵּל בִּשְׁכָרוֹ בְּנִים, שֶׁהֵי שֶׁבִּבִּיל לְגִמּוֹר אֶת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, יִכּוֹל הִיָּה הַקְּב"ה לְהוֹלִיד אֶצֶל אָדָם אַחֵר. כְּד. לְפִי דְּבָרֵי רַבֵּינוּ מְדוּקָדָק מַה שְׁכְּתוּב בְּמִדְרַשׁ אֶת מִמָּהָר לְבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, הִינּוּ שֶׁאֵף אִם לֹא יִזְכֶּה שִׁיבֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בִּימֵיו, מְכַל מְקוֹם יִזְכֶּה לְמַהֵר בִּיאָתוֹ עַל יְדֵי שִׁיּוּלִיד בְּנִים, וְיִקְרַב בִּכְךָ אֶת הַזְּמַן שֶׁל יִכְלֹו כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף. כְּה. מְלִיצָה זוּ ע"פ לְשׁוֹן הַגְּמָרָא (שְׁבַת נה, ב), אִמְרֵי רַבִּין גְּמַלְיָאֵל, עַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדַעַי. כו. וְרַאָה גַם בְּרַבֵּינוּ בְּחַי בְּפִרְשָׁתוֹ, שֶׁהִבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַזֶּהר בְּשֵׁם 'דַּעַת אַחֲרֵת'. כז. לְשׁוֹן הַשַּׁפְתִּי

דְּבַר אַחֵר, אִמְרֵי רַבִּי תַנְחוּמָא, אִם קִיַּמְתָּ מִצְוַת הַזֹּאת, אַתָּה מִמָּהָר אַתָּה אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא ז"ל שִׁיבֹא, שְׁכְּתוּב בּוֹ 'שִׁלּוּחַ', שְׁנֵאמַר (מְלָאכִי ג, כג) 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא', וְהוּא יִבֹּא וְיִנַּחֵם אֶתְכֶם, מִנֵּין שְׁנֵאמַר (שֵׁם ג, כד) 'וְהִשִּׁיב לָב אֲבוֹת עַל בְּנֵיהֶם'. כ. לְשׁוֹן הַפְּסוּק, 'הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנֶיךָ בּוֹא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא'. כא. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, דֹּאמַר רַב אַסִּי, אֵין בֶּן דְּדוֹד בָּא, עַד שֶׁיִּכְלֹו כָּל נְשָׁמוֹת שֶׁבְּגוֹף, שְׁנֵאמַר (יִשְׁעִיָּהוּ נז, טז) 'כִּי רוּחַ מִלְּפָנֶי יַעֲטוּף וְגו' [וְנִשְׁמוֹת אֲנִי עֲשִׂיתִי, כְּלוֹמֶר, הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ לְפָנֶיךָ בְּגוֹף], וְלֹא נִוְלָדוּ עַדִּין, הֵם מֵאַחֲרֵים אֶת הַגְּאוּלָּה. (יַעֲטוּף) הוּא לְשׁוֹן (אִיחָדוֹר). כב. ע"פ רש"י (ע"ז ה, א). וז"ל,

בְּנִיָּה, וְהוֹלֵכֶת נָעָה וְנָדָה וְרוֹצָה לְהִרְגֹּת אֶת עַצְמָהּ. וּמֵרֹב צַעְרָהּ, הִשָּׁר הַמְּמֻנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַמְלֵא רַחֲמִים עַל בְּנֵי.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

וְאֹמֵר, אִם זֶה הִשָּׁר מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל מְנוּיָיו - הָעוֹפוֹת שֶׁהֵן מְמוּנָה עֲלֵיהֶם, מִפְּנֵי רֹב צַעֲרָם. אֲנִי שְׁאֵנִי רַחֲמָן, וּמְמֻנֵי הֵם הַרַחֲמִים - רַחֲמֵי הִשָּׁר, הֵם מִהַקְב"ה מְקוֹר הַרַחֲמִים, הָאֵם יִתְכֵּן שֶׁלֹּא אֶרְחֵם עַל בְּנֵי

מִתְנוֹדֶדֶת מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה בְּלִי מְנוּחָה, וְרוֹצָה לְהִרְגֹּת אֶת עַצְמָהּ. וּמֵרֹב צַעְרָהּ, הִשָּׁר הַמְּמֻנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹף, וְאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַמְלֵא רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל,

צִיּוֹנִים וּמִקְוֶה

וְאֵן מִתְעוֹרְרִים הַרַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַקְב"ה מִרְחֵם עֲלֵיהֶם, וְסוֹלֵחַ לְעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל הַנּוֹדִידִים מִמְּקוֹמָם, וְהַקְב"ה מִרְחֵם עֲלֵיהֶם, וְעַל כָּל הָעוֹלָם. וְעַל זֶה אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, תִּשְׁלַח וְתִנִּיחַ אֶת הַצִּפּוֹר אֶל מַחוּץ לְקִינָה, וְהִיא תִּעוֹרֵר רַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָם, מִי הוּא הַגּוֹרֵם לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְלִעוֹרֵר רַחֲמִים עֲלֵיהֶם, אוֹתוֹ אִם שִׁלַּח אֶת הַצִּפּוֹר לְצַעֲרָהּ בְּשָׁנִי מִינֵי צַעֲרָה, הָאֶחָד שֶׁאֵיכְדָּה אֶת בְּנִיָּה, וְהַשְּׁנִי שֶׁאֵין לָהּ מְקוֹם מְנוּחָה, וְכֵן מִתְעוֹרֵר הַקְב"ה, וּמִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל בְּעָלֵי צַעֲרָה, וְעַל כָּל בְּנֵי הָאָדָם הַנּוֹדִידִים מִמְּקוֹמָם. וְעַל כֵּן שָׁכַר שֶׁל אִם זֶה שִׁלַּח אֶת הָאָדָם, מִה כְּתוּב בּוֹ (דְּבָרִים כב, כז) 'לִמְעַן יִיטֵב לָךְ וְהִיאֲרַכְתָּ יָמֶיךָ'. וּבְתִקְוִנָּה זֶה מְבֹאֵר, שֶׁשִּׁשׁ מִלָּאךְ הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, וּבִזְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל מְקִיִּימִים מְצוּהָ זֶה שֶׁל שִׁלּוֹת הַקֶּן, וְאִם שֶׁל הָאֶפְרוֹחִים מְגוֹרֶשֶׁת מִקִּינָה, וּבִנְיָה צוּעִקִים עַל שִׁנְלִקְחוֹ מִתַּחַת אִמָּם, הַמִּלָּאךְ הַנ"ל מִלְמַד זְכוּת לִפְנֵי הַקְב"ה עַל הָעוֹפוֹת שֶׁלוֹ, וְהוּא אוֹמֵר לִפְנֵי הַקְב"ה, וְהָאֵם כְּתִיב בְּ'וֹרַחְמִי עַל כָּל מַעֲשֵׂי', אִם כֵּן, לְמָה גִּזְרָת עַל עוֹף זֶה שֶׁתִּגְרַשׁ מִקִּינָה וְכו', מִה עוֹשֶׂה אֵז הַקְב"ה, הוּא מֵאֻסָּף אֶת כָּל הַצְּבָאוֹת שֶׁלוֹ, וְהַקְב"ה אוֹמֵר לָהֶם, הֲרִי כָל מְמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת שֶׁלֹּא מִלְמַד זְכוּת עַל הָעוֹפוֹת שֶׁלוֹ, וְלִמָּה אֵין בִּינִיכֶם מִי שִׁיכּוֹל לִלְמַד זְכוּת עַל בְּנֵי, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ד, כב) 'בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְלִמָּה אֵין בְּכֶם מִי שִׁיכּוֹל לִלְמַד זְכוּת עַל הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא בְּגִלּוֹת, שֶׁהֵקֵן שֶׁלָּהּ, שֶׁהִיא יְרוּשָׁלַיִם חֲרֻבָּה, וּבְנֵי הֵם בְּגִלּוֹת תַּחַת יַד אֲדוֹנֵיהֶם קִשִּׁים, שֶׁהֵם אוֹמְרוֹת הָעוֹלָם, וְאֵין מִי שֶׁיִּבְקֹשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וְיִלְמַד עֲלֵיהֶם זְכוּת, בְּאוֹתָהּ שֶׁעָשָׂה, צוּחַ קוֹדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר 'לִמְעַנִּי לִמְעַנִּי אֶעֱשֶׂה' (יִשְׁעִיָּה מִח, יא), 'אֶעֱשֶׂה לְמַעַן שְׁמִי' (יִחְזְקָאֵל כ, יד), וְכֵן מִתְעוֹרְרִים רַחֲמֵי שֶׁל הַקְב"ה עַל שְׂכִינָתוֹ, וְעַל בְּנֵי שֶׁהֵם בְּגִלּוֹת.

כֵּן, עַד יֵשׁ רִמּוֹ בְּמַצוּהָ זֶה, הַתְעוֹרְרוֹת רַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּמִדְרַשׁ רוֹת, כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מִשְׁלַח אֶת הָאָדָם, הִיא [הָאָדָם], הוֹלֵכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמַצְטַעֲרָה עַל קִינָה וְעַל בְּנִיָּה, וְהוֹלֵכֶת נָעָה וְנָדָה וְרוֹצָה לְהִרְגֹּת אֶת עַצְמָהּ, וּמֵרֹב צַעְרָהּ, הִשָּׁר הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְב"ה, וְאֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַמְלֵא רַחֲמִים וְאֹמֵר, אִם זֶה הִשָּׁר מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל מְנוּיָיו, אֲנִי שְׁאֵנִי רַחֲמָן, וּמְמֻנֵי הֵם הַרַחֲמִים, לֹא אֶרְחֵם עַל בְּנֵי, אוֹי שֶׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְהִגְלִיתִי אֶת בְּנֵי, אֵן [הַקְב"ה] מִתְמַלֵּא רַחֲמִים וּמִרְחֵם עַל כָּל הָעוֹלָם, מִי גִרַם כָּל זֶה, אוֹתוֹ שֶׁקִּיִּים מִצּוֹת שִׁלּוֹת הַקֶּן, וְלִזֶּה אָמַר (דְּבָרִים כב, ז) 'לִמְעַן יִיטֵב לָךְ, וְלֹא כְּתִיב 'יִיטֵב לָךְ' [שֶׁהַקְב"ה יִיטֵב לָךְ], אֵלָּא 'יִיטֵב לָךְ' [כְּלוּמָר], אוֹתוֹ [אִם] שִׁלַּח [אֶת הָאָדָם], הוּא שֶׁהִסְתִּיב לָךְ [לְכָל יִשְׂרָאֵל], וְתִאֲרִיךְ יָמֶיךָ' אֵין כְּתִיב כֵּן, אֵלָּא 'וְהִיאֲרַכְתָּ יָמֶיךָ', שֶׁמֵּאֲרִיךְ יָמִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁמֵּאֲרִיךְ הַרַחֲמִים שֶׁהֵן כִּינּוֹי לִימִים, כִּחַ הַלִּילּוֹת הֵם כִּינּוֹי לְדִין, וְזֶהוּ סוֹד אִמְרָם (ב"ר יב, ו), לְעִתִּיד לְבָא יִתְאַרְכוּ הַיָּמִים. וּבִזְוִיָּה חֲדָשׁ כְּתִיב [עַל פִּי תִרְגְּמוּ], צִפּוֹר זֶה, כִּשְׁהִיא מִשְׁתַּלַּחַת מְגוֹזְלִיָּה, וְנִשְׁתַּלַּחַת מֵעַל בְּנִיָּה, הִיא מִצְפַּצֶּפֶת וּצוּעֶקֶת וְהוֹלֵכֶת, וְאֵינָה יוֹדַעַת לְאִיזָה מְקוֹם הִיא הוֹלֵכֶת, עַד שֶׁהִיא מְנַדֶּדֶת, וְרוֹצָה לְאַבֵּד אֶת עַצְמָהּ מִחַמַּת רֹב צַעְרָה. הַקְב"ה מִרְחֵם עַל כָּל מַעֲשֵׂיוֹ, וְאֵפְלוֹ עַל יְתוֹשׁ קֶטֶן, לִפְנֵי שֶׁרַחֲמֵי הֵם עַל הַכָּל. וְלִכֵּן, הַמִּלָּאךְ הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְעוֹרֵר אֶל הַקְב"ה, וּמִבְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ, שֶׁיִּרְחֵם עַל הָעוֹף, וְעַל יָדֵי כֵן הַקְב"ה מִתְעוֹרֵר לְרַחֵם עַל בְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֵז יוֹצֵא קוֹל מִלִּפְנֵי הַקְב"ה, וְאִמְרָה (מִשְׁלִי כז, ח) 'כִּצְפּוֹר נִוֹדֶדֶת מִן קִנָּה כֵּן אִישׁ נִוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ' -כְּמוֹ שֶׁיִּקְשֶׁה לְצִפּוֹר מִה שֶׁנִּוֹדֶדֶת מִקִּנָּה, כֵּן יִקְשֶׁה לְאִישׁ הַנּוֹדִיד מִמְּקוֹמוֹ, וְאֵז הַקְב"ה מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים, עַל כָּל בְּנֵי הָאָדָם הַהוֹלֵכִים וְנֹעִים וְנֹדִים מִמְּקוֹם לְמִקְוֶה, וְהֵם שְׂבוּרֵי לֵב וְשְׂבוּרֵי כַח.

מִצּוֹה זוֹ בְּשָׁבִיל הַרְחָמִים, שְׁהָרִי
הַרְחָמִים אֵינָם בָּאִים אֶלָּא לְאַחַר
מִפְּאֵן, שְׁמַחְמַת הַבְּכִי שֶׁל אוֹתָהּ
הָאֵם, אִזּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְמַלֵּא
רַחֲמִים. וְאִדְרָבָא, מִתְחִלָּה נִרְאָה כְּמוֹ
אֲכֻזְרִיּוֹת, שְׁהָרִי אוֹתָהּ הָאֵם מִשּׁוּם
הִכִּי צוֹעֶקֶת וּבּוֹכָה מְרֵב צַעֲרָה, וְאִין
אֵלּוּ רַחֲמִים.

שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְכו'. מִי גֵרַם כָּל
זֶה, אוֹתוֹ שְׁקִים מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן,
עכ"ל. הָרִי מִבְּאֵר הַיָּאֵד מִצּוֹת שְׁלוֹחַ
הַקֶּן מִקְרַבֶּת הַגְּאֻלָּה.
וְעוֹד נִמְצְיָנוּ לְמִדִּים בְּתֵרוּן הַמִּדְרָשׁ
הָרֵאשׁוֹן, דְּאִין הִכִּי גַמִּי,
שְׁבִמְצוֹה זוֹ יֵשׁ בָּהּ מִדַּת רַחֲמִים,
אֲבָל אֵינּוּ מִן הָרֵאוּי לִזְמַר שְׁנִגְזָרָה

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבּוֹאֵר

דְּאִין הִכִּי גַמִּי, שְׁבִמְצוֹה זוֹ שֶׁל שִׁלּוּחַ הַבְּנִים
תְּחִילָה, יֵשׁ בָּהּ הַתְּעוּרֹרוֹת מִדַּת הַרְחָמִים,
אֲבָל מִכָּל מְקוֹם, אֵינּוּ מִן הָרֵאוּי לְאָדָם
לִזְמַר, שְׁנִגְזָרָה מִצּוֹה זוֹ בְּשָׁבִיל - מַחֲמַת מִדַּת
הַרְחָמִים שֶׁל הַקְּב"ה, שְׁהָרִי הַרְחָמִים שֶׁל
הַקְּב"ה, אֵינָם בָּאִים אֶלָּא לְאַחַר מִפְּאֵן -
אַחֲרֵי קִיּוֹם הַמִּצְוָה, שְׁמַחְמַת הַבְּכִי שֶׁל
אוֹתָהּ הָאֵם וְהַתְּעוּרֹרוֹת הַמֵּלֶאךְ לְבַקֵּשׁ עֲלֶיהָ
רַחֲמִים, אִזּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְמַלֵּא
רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת. וְאִדְרָבָא, מִתְחִלָּה -
בְּשַׁעַת קִיּוֹם הַמִּצְוָה, נִרְאָה שֶׁהַמִּצְוָה הִיא
כְּמוֹ מִדַּת אֲכֻזְרִיּוֹת^{טז}, שְׁהָרִי אוֹתָהּ הָאֵם,
מִשּׁוּם הִכִּי - מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁתַּלַּחַה מֵעַל בְּנִיה
צוֹעֶקֶת וּבּוֹכָה מְרֵב צַעֲרָה, וְאִין אֵלּוּ
רַחֲמִים, אֵלָּא גִזְרֹת^{טז}.

מִפְּנֵי רֹב צַעֲרָה בְּגִלּוֹת. אִזּוּ שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת
בֵּיתִי וְכו', וְהוֹלַכְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת. וְאִזּוּ
הַקְּב"ה מִתְמַלֵּא רַחֲמִים וּמִרְחָם עַל בְּנָיו,
וּמִתּוֹךְ כֵּךְ יִבּוֹא לְגִאוֹל אֶת יִשְׂרָאֵל. מִי גֵרַם
כָּל זֶה - לְעוֹרֵר רַחֲמִים מֵאֵת הַקְּב"ה עַל
יִשְׂרָאֵל, אוֹתוֹ שְׁקִים מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן,
עכ"ל. הָרִי מִבְּאֵר בַּמִּדְרָשׁ זֶה, הַיָּאֵד מִצּוֹת
שְׁלוֹחַ הַקֶּן מִקְרַבֶּת אֶת הַגְּאֻלָּה.

אִין לִזְמַר שְׁמִצּוֹת שִׁלּוּחַ הָיָא רַחֲמִים, שְׁבִתְחִילָה הָאֵם
מִצְטַעֲרַת עַל בְּנֵיהָ

וְעוֹד נִמְצְיָנוּ לְמִדִּים מִמִּדְרָשׁ זֶה, בְּתֵרוּן -
בִּישׁוּב קוּשִׁיתָנוּ עַל הַמִּדְרָשׁ הָרֵאשׁוֹן
שֶׁהוּבָא לְעִיל, שֶׁהַקְּב"ה צִוֶּה עַל שִׁלּוּחַ הַקֶּן
מִחֲמַת רַחֲמִיו, וְהַקְּשִׁינוּ מִדְּבַרֵּי הַגְּמָרָא הַנ"ל,
שֶׁהַמִּצְוֹת אֵינָן אֵלָּא גִזְרֹת. שִׁישׁ לִתְרֵן,

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

הִיא גִזְרָה. אֵלָּא שֶׁמִּכָּל מְקוֹם, לְבִסּוּף הַמִּצְוָה גּוֹרֵמַת
שְׁתַּעֲרוּר מִדַּת הַרְחָמִים, עַל יְדֵי שֶׁהַמֵּלֶאךְ שֶׁל
הָעוֹפוֹת מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת לִפְנֵי הַקְּב"ה. וְלִפִּי
זֶה, מֵה שֶׁכָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ כֵּךְ נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל
הָעוֹפוֹת, הֵינּוּ שֶׁעַל יְדֵי הַשִּׁלּוּחַ יִבֵּא הַמֵּלֶאךְ שֶׁלָּהֶם
וְיַעֲזֹר עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וְכַעֲנֵן דְּבָרֵי רַבֵּינוּ, כָּתוּב בְּיַעֲרֹת
דְּבַשׁ (ח"ב דְּרוֹשׁ ו'), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, יְדוּעַ מ"ש בַּגְּמָרָא
(בְּרִכּוֹת ל"ג, ב'), הָאוֹמֵר עַל קֶן צִפּוֹר יִגְיַעוּ רַחֲמִיךְ,
מִשְׁתַּקֵּין אוֹתוֹ, שְׁעוֹשֶׂה מְדוּתֵיו שֶׁל הַקְּב"ה רַחֲמִים,
וְאֵינָם אֵלָּא גִזְרֹת, וּפִירוּשׁ הַדְּבָרִים כִּמ"ש בְּזוּהָר, כָּל
הָאֵם הַנִּשְׁלַחַת מִבְּנִיה, אִין לָהּ נִיחָא בְּשָׁבִיל צַעֲרָה
פְּרִידַתָּה מִבְּנִיה הָאֲפֻרָּחִים, וְכִי הִיא נִוֹדֶדֶת מִגַּלְגַּל
אוֹלֵי תִמְצָא בְּנִים לְרִבּוּץ עֲלֵיהֶם וּלְגוֹן בְּכַנְפֵיהֶם, וְלוֹקַח
הַמֵּלֶאךְ וּמִבִּיא אוֹתָהּ לִפְנֵי הַקְּב"ה וְאוֹמֵר, כֵּךְ הוּא

כַּח. רָאָה הוּן עֲשִׂיר (בְּרִכּוֹת פ"ה מ"ג), שְׁגַם כֵּן כָּתוּב
כָּלשׁוֹן זֶה, שְׁבִתְחִילָה יֵשׁ בַּמִּצְוָה זֶה מִדַּת אֲכֻזְרִיּוֹת. וְכֵן
יֵשׁ מִהַמְּפֻרָשִׁים [רָאָה רַבֵּינוּ בְּחַיִּי (כ"ב, ז'), חוֹת יֵאִיר
(סִימָן סז)] שֶׁהִבִּיאוּ דְּבָרֵי הַזוּהָר שֶׁהָאֵם הוֹלַכַת
וְצוֹעֶקֶת וְכו', וְכָתוּב שֶׁמוֹכַח מִכָּן שִׁישׁ בַּמִּצְוָה זֶה
סוֹד גָּדוֹל. [נִצְוִיין, שְׁבַעֲיָקֵר טַעַם מִצְוָה זֶה, מִצְיָנוּ
בְּרֵאשׁוֹנִים וּבְמִפְרָשִׁים שֶׁבִּיאָרוּ שֶׁשְׁלוּחַ הָאֵם תְּחִילָה,
הוּא מִשּׁוּם רַחֲמֹנוֹת עַל הָאֵם, רָאָה סֵפֶר הַחִינוּךְ (מִצְוָה
תַּקְמָה), מִצְוֹת דּוֹד לְהִרְדֵּב^ז (מִצְוָה ר"ו) חֲתָם סוֹפֵר
(דְּבָרִים כ"ב, א ד"ה מ"ר ר"פ ז'). וְרָאָה עוֹד בְּדֶרֶךְ זֶה,
מֵה שְׁצוּיין בַּהֲפָרָה לְעִיל]. כַּט. פִּירוּשׁ, שְׁאִין
רָאוּי לִזְמַר שֶׁהַטַּעַם שֶׁל מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֶּן הוּא מִשּׁוּם
שֶׁהַקְּב"ה מִרְחָם עַל הָאֵם, שֶׁהִי אֲדֻרְבָּה בְּתַחֲלִילַת
הַשִּׁלּוּחַ יֵשׁ צַעֲרָה לָאֵם, וְאֵם כֵּן בַּעַל כְּרַחֵךְ שֶׁהַמִּצְוָה

וַיֵּשׁ לֹמֶר, שְׁמִדְתּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הָיָא 'וְחַנְתִּי אֶת
אֲשֶׁר אֲחִין' (שמות לג, יט), אָף עַל פִּי
שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, 'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר
אֲרַחֵם', אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ בְּדָא, כְּמוֹ
שְׁאִמְרוּ רַז"ל (ברכות ז, א). וּכְשֶׁעוֹשֶׂה
חֶסֶד עִם אֶחָד, אֵינוֹ מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת
חֶסֶד עִם אֲחֵר. וְזֶה הָאוֹמֵר בְּשֵׁם

וּבְהִכִּי נִיחָא טוֹבָא לִישְׁנָא שְׁעוֹשֶׂה
מְדוּתָיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים וְאֵינוֹ אֵלָא גְּזֵרוֹת מַלְךְ עַל עַבְדָּיו,
דְּבָלָאוּ הֵכִי קִשָּׁה, דְּהָיָה לוֹ לֹמֶר
שְׁעוֹשֶׂה מִצּוֹת שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים, דְּהֵינּוּ הַמִּצְוָה שֶׁל שְׁלוֹחַ הַקֵּן,
וְאֵינֶם אֵלָא גְּזֵרוֹת מַלְךְ וְכו', וּמָהוּ הַלְשׁוֹן
שֶׁל 'מְדוּתָיו' דְּנִקְטָא.

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

גְּזֵרוֹת מַלְךְ וְכו', וּמָהוּ הַלְשׁוֹן שֶׁל 'מְדוּתָיו'
דְּנִקְטָא הַגְּמָרָא.

'מידת' הקב"ה לרחם על מי שירצה
ואין בה 'רחמים' על כולם בשווה

וַיֵּשׁ לֹמֶר בִּישׁוּב הַלְשׁוֹן 'מְדוּתָיו',
שְׁמִדְתּוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָא 'וְחַנְתִּי
אֶת אֲשֶׁר אֲחִין' (שמות לג, יט) – אֲתָן מִתְּנָת
חִינִם לְאָדָם שְׁאֲרֵצָה לַחֲוֹן, וְאָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ
הַגּוֹן – רֵאוּי לֶכֶךְ, 'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם'
– וְאֵנִי אֲרַחֵם עַל מִי אֲשֶׁר אֲרַצָּה לְרַחֵם, וְאָף
עַל פִּי שְׁאִינוֹ בְּדָא, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַז"ל
בְּגִמְרָא (ברכות ז, א). וְהִיוּצָא מִדְּבָרֵי הַגְּמָרָא,
שֶׁכְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּב"ה חֶסֶד עִם אָדָם אֶחָד, אֵינוֹ
מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת חֶסֶד גַּם עִם אָדָם אֲחֵר, אֲלָא
הַכֹּל תְּלוּי בְּגִזְרֵתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַקְּב"ה, לְמִי
לְרַחֵם וּלְמִי לַחֲוֹן וְכו'. וְאֵילּוֹ אָדָם זֶה,

דקדוק בלשון עושה 'מדותיו' של הקב"ה רחמים

וּבְהִכִּי נִיחָא טוֹבָא – וּבִזְהָ שְׁפִירְשָׁנוּ
שֶׁלֹּפִי הָאֵמֶת שִׁיךְ לֹמֶר שֶׁהַקְּב"ה עֹשֶׂה
הַמִּצְוֹת בְּשִׁבְלִי שִׁתְּעוּרְרוּ הַרַחֲמִים, וּכְדִבְרֵי
הַמְּדַרְשׁ, מִבּוֹחַ הֵיטֵב, לִישְׁנָא – דְּקִדּוּק לִשְׁוֹן
הַגְּמָרָא בְּבִרְכּוֹת (סו), שֶׁהָאוֹמֵר עַל קֵץ צִפּוֹר
יִגְיֵעוּ רַחֲמִיךְ, עוֹשֶׂה מְדוּתָיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים, וְאֵינוֹ אֵלָא גְּזֵרוֹת,
כְּלוּמֵר, כְּמוֹ גְּזֵרוֹת הַמַּלְךְ עַל עַבְדָּיו.
דְּבָלָאוּ הֵכִי קִשָּׁה – שְׁלוּלָא הַפִּירוּשׁ
שֶׁבִיאֲרָנוּ שֶׁמִּצְוֹת שְׁלוּחַ הַקֵּן תְּחִילָתָהּ גְּזִירָה,
וְלֵאחֶר מִכֵּן הִיא מְעוּרֶרֶת רַחֲמִים, יֵשׁ
לְהַקְשׁוֹת, דְּהָיָה לוֹ לְהַגְמֵרָא לֹמֶר, שְׁעוֹשֶׂה
'מִצְוֹת' שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים,
דְּהֵינּוּ הַמִּצְוָה שֶׁל שְׁלוֹחַ הַקֵּן, וְאֵינֶם אֵלָא

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

לא. לשון הפסוק, 'ויאמר אני אעביר כל טובי על
פניך וקראתי בשם ה' לפניך וחנותי את אשר אחן
ורחמתי את אשר ארחם'. ולשון הגמרא, ביקש [משה
מהקב"ה] להודיעו דרכיו של הקדוש ברוך הוא וכו',
אמר לפניו, רבונו של עולם, מפני מה יש צדיק וטוב
לו, ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו, ויש רשע
ורע לו כו', דאמר רבי מאיר וכו' שנאמר 'וחנתי את
אשר אחן', אף על פי שאינו הגון, [את אשר יכמרו
רחמי עליו לשה, ואף על פי שאינו כדאי. רש"י],
'ורחמתי את אשר ארחם', אף על פי שאינו הגון.
וראה רש"י (דברים ג, כג), אין חינוך בכל מקום אלא

הצער מעוֹף, ומה הוא הצער מכנסת ישראל אשר היא
גלתה מעל בניה ולא מצאה מנוח, והקב"ה נתמלא
רחמים על ישראל, וזו היא מצות שלוח הקן. וזהו
מאמרם שאין לומר על קץ צפור יגיעו רחמך, שאין
זה מחמת רחמנות להאם, אדרבה היא גזירה כהנ"ל,
רק לעורר רחמים על ישראל. 5. לשון הגמרא,
אלא על קץ צפור יגיעו רחמך מאי טעמא וכו', וחד
אמר, מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא
רחמים, ואינון אלא גזרות. ופירש רש"י (מגילה כה,
א ד"ה ואינון), ואינון אלא גזירת מלך, להטיל עלינו
עולו, להודיע שנאנחנו עבדיו ושומרי מצותיו.

שְׁכַשְׂרוּאָה שְׁזָה הַשָּׁר הַמְּמֻנָּה עַל
הָעוֹפוֹת, מִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת
שֶׁהֵם עֲבָדָיו, מִכָּל שָׁפָן אֲנִי, שְׂאֵף עַל פִּי
שִׁישְׂרָאֵל בְּשֵׁאִינִם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל
מָקוֹם נִקְרָאִים עֲבָדִים (ב"ב י, א), עִם כָּל
זֶה, מִכְרַח אֲנִי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

שְׁחַסְתָּ עַל חֶקֶן, חוּם וְרַחֵם אֲלֵינוּ,
נֹתֵן חַיִּיב לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם
עַל זֶה, אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר רַחֵם עַל אַחֲרֵי,
וְאֵינוֹ אֵלָּא מוֹעֵה.

וְאִיכְרָא, שְׁעַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ
מִתְגַּלְגָּלִים הָרַחֲמִים,

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

מִצְוָה זוֹ - שֶׁל שִׁילּוּחַ הַקֶּן, מִתְגַּלְגָּלִים
הָרַחֲמִים עַל כָּל הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן כָּתוּב
בַּמִּדְרָשׁ שֶׁהַקֶּב"ה מֵרַחֵם עַל הָעוֹפוֹת, וּמִצְוָה
שֶׁלֹּא לִשְׁלֹחַ הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְכַמְּבֹאֵר
בְּדִבְרֵי הַזֹּהָר הַנִּלְ, שְׁכַשְׂרוּאָה הַקֶּב"ה,
שְׁזָה הַשָּׁר הַמְּמֻנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְמַלֵּא
רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם כְּמוֹ עֲבָדָיו¹⁶, אִז
אוֹמֵר הַקֶּב"ה, שֶׁמִּכָּל שָׁפָן אֲנִי - הַקֶּב"ה,
שְׂאֵף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל, בְּשֵׁאִינִם עוֹשִׂים
רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם - כְּשֶׁחֲטָאוּ וּמַחֲמֵת כֵּן הִלְכוּ
בְּגִלוּת, הִרִי הֵם נִקְרָאִים עֲבָדִים שֶׁל הַקֶּב"ה,
וְלֹא בָנִים (ב"ב י, א)¹⁷, עִם כָּל זֶה, מִכְרַח אֲנִי
לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, בְּמִכָּל שֶׁכֵּן מִמָּה שֶׁהִמְלֵאךְ
מֵרַחֵם עַל עֲבָדָיו. וּבִכְךָ כִּיכּוֹל נִדְחָה הַכִּלָּל
שֶׁהַקֶּב"ה מֵרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה¹⁸.

הָאוֹמֵר בְּשֵׁם שְׁחַסְתָּ עַל חֶקֶן, כֵּן חוּם וְרַחֵם
אֲלֵינוּ, נֹתֵן בְּדִבְרָיו כְּמוֹ חַיִּיב לְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל זֶה, אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר רַחֵם
עַל אַחֲרֵי. וְעַל כֵּן אֵינוֹ אֵלָּא מוֹעֵה, שֶׁהִרִי
הַדָּבָר תִּלּוּי בְּגִזְרָתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה.
וְלִכֵּן אִמְרוּ, שִׁמְדוּתִי¹⁹ שֶׁל הַקֶּב"ה הֵן לְרַחֵם
רַק עַל מִי שִׁירְצָה, וְאִם זֶה בֹּא בְּדִבְרָיו
לַעֲשׂוֹת שִׁמְדוּתִי²⁰ יֵהִיו לְרַחֵם עַל כּוֹלָם
בְּשׁוּה. וּבִאֲמַת אֵין הַדָּבָר כֵּן, אֲלֹא 'מְדוּתִי'
שֶׁל הַקֶּב"ה, אֵינֶן אֲלֹא 'גִּזְרֹת', וְיִתְכֵּן שְׁעַל
חֶלֶק מֵהַבְּרִיּוֹת הַקֶּב"ה מֵרַחֵם, וְעַל חֶלֶק
אֵינוֹ מֵרַחֵם, וְזֶה כְּמוֹ גִּזְרָה, שֶׁאֵין הַבְּנָה
לְדַבֵּר²¹.

עַל יְדֵי הַשִּׁילּוּחַ הַמְּגַלְגָּלִים הָרַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל
אֵף כִּשְׁהֵם רַק בְּבַחֲיַת 'עֲבָדִי ה'

וְאִיכְרָא - אֲכֵן הָאֲמַת הִיא, שְׁעַל יְדֵי

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

בְּנִי, שְׂרַק עַל בְּנֵי מִתְעוֹרֵר רַחֲמִים, מִשּׁוֹם כֵּךְ דִּקְדָּק
רַבְּנוּ מִתְחִילֵת דְּבָרָיו שֶׁהַקֶּב"ה עוֹשֶׂה ק"ו מֵהַרְחָמִים
שֶׁל שֶׁר הָעוֹפוֹת, שֶׁהֵם רַחֲמֵי הָאֲדוֹן עַל עֲבָדָיו, א"כ
אֵף לַעֲנִין רַחֲמֵי הַקֶּב"ה הֵינּוּ אֵף כְּשֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל
עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם שְׁנִקְרָאִים עֲבָדִים, וּמוֹעִילִים
רַחֲמִים אֵלּוֹ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִהַגְלוּת.
16. וּלְפִי זֶה, נִכְלָלוּ בַּלְשׁוֹן חִז"ל שְׁנֵי הַצַּדִּיקִים בַּעֲנִין
רַחֲמֵי הַקֶּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַמִּצְוָה הֵן 'גִּזְרֹת', הֵינּוּ
שֶׁהַקֶּב"ה מֵרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה, וְאֵין שִׁיךְ
'לְהַכְרִיחוֹ' לְרַחֵם עַל כּוֹלָם. וּמִכָּל מָקוֹם, הִרִי נִגְזָרוּ
כְּדֶרֶךְ מֵה שְׁגוּזֵר הַמֶּלֶךְ עַל עֲבָדָיו, וּמִמִּלְאֵל שִׁיךְ לְדוֹן
מִרַחֲמֵי הַמֶּלֶךְ עַל 'עֲבָדָיו', שֶׁאֵף הַקֶּב"ה יִרְחֵם עַל
יִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁהֵם בְּבַחֲיַת 'עֲבָדִים'. וְיִוִּבֵּן
בִּיּוֹתָר אֵרִיכּוֹת לְשׁוֹן הַגְּמָרָה שֶׁהֵן 'גִּזְרֹת מֶלֶךְ עַל
עֲבָדָיו'. וְיִתְכֵּן שֶׁגַם זֶה בֹּא רַבִּינוּ לִישֵׁב בְּמָה שֶׁכָּתַב
לְעִיל בְּסִמּוֹךְ 'וְבַחֲכִי נִיחָא טוֹבָא לִישְׁנָא' וכו'.

לְשׁוֹן מִתְנַת חִינָם. 17. וְלֹא אִמְרוּ שֶׁעוֹשֶׂה
'מִצְוֹתִי' שֶׁל הַקֶּב"ה רַחֲמִים, כִּי אֲכֵן בִּאֲמַת יִתְכֵּן
הַדָּבָר שֶׁהַמִּצְוָה יֵהִיו מַחֲמֵת רַחֲמִים, וְכַהֲמִשְׁךְ דְּבָרֵי
רַבְּנוּ לְהֵלֵךְ. 18. כּוֹוֹנֵת רַבִּינוּ, לְמָה שֶׁהוֹבָא לְעִיל
בְּשֵׁם הַשְּׁפָתִי כֹהֵן, שֶׁהִמְלֵאךְ הַמְּמוֹנָה עַל הָעוֹפוֹת,
מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִלִּפְנֵי הַקֶּב"ה, עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם
'מְנוּוִי'. שְׁכִינֵן שֶׁהוּא הַשָּׁר הַמְּמוֹנָה עֲלֵיהֶם, אִם כֵּן
הָעוֹפוֹת הֵם כְּמוֹ עֲבָדָיו. 19. לְשׁוֹן הַגְּמָרָה,
אִמְרוּ לוֹ [טוֹרְנוֹסוֹרְפוֹס הַרְשַׁע לְרַבִּי עֲקִיבָא], אַתָּם
קְרוּיִם בָּנִים [שְׁנֵאִמֵּר (דְּבָרִים יד, א) 'בָּנִים אַתֶּם לַה'
אֱלֹהִים], וְקְרוּיִם עֲבָדִים [שְׁנֵאִמֵּר (וִיקָרָא כה, נה)
'כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים'], בּוֹזֵמֵן שֶׁאֵין אַתָּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ
שֶׁל מָקוֹם, אַתֶּם קְרוּיִם בָּנִים, וּבּוֹזֵמֵן שֶׁאֵין אַתָּם עוֹשִׂין
רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם, אַתֶּם קְרוּיִם עֲבָדִים. וְכוֹוֹנֵת רַבְּנוּ
לְהוֹסִיף עַל מָה שֶׁנִּרְאָה קֶצֶת בְּדִבְרֵי הַשְּׁפָתִי כֹהֵן שֶׁכָּתַב
'אֲנִי שְׁאֵין רַחֲמֵן, וּמִמִּנִּי הֵם הָרַחֲמִים, לֹא אֶרְחֵם עַל

אֲבָרְהָם, הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים ס, ו)
'נָתַתָּ לִירָאִיד גַּם לְהַתְנוּסָם מִפְּנֵי קִשְׁט
סֵלָה, בְּשִׁבִּיל שְׁתַּתְקֶשֶׁט מִדַּת הַדִּין
בְּעוֹלָם וְכו', וְעֵינֵי שָׁם.

וְאֶפְשָׁר שֶׁיְהִיָּה זֶה לְהַשְׁתִּיק הַמִּדַּת
הַדִּין וְהַמְקַטְרָגִים עַל
יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (כ"ד נה, א) עַל
פֶּסוּק (בראשית כב, א) 'וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

על ידי שילוח הקן, מדת הדין משתתקת

את אברהם אבינו, ולחלקם הוא מייסר
בעניות ושאר יסורים כרצונו, ואינו מתחשב
במעשיהם. ולאחר שעמד אברהם אבינו
בנסיון העקידה, יש תשובה לדבריו, שלפי
הדין זכה לכל גדולתו, שהיה מוכן להקריב
לפני הקב"ה את בנו יחידו שנולד לו לאחר
מאה שנה, וְעֵינֵי שָׁם.

וכשמדת הדין מקטרגת על שהקב"ה
מרחם על ישראל, אזי אף שלא שבו
בתשובה ואינם ראויים לרחמים, מכל מקום,
על ידי שבשילוח הקן, עולה המלאך
הממונה על העופות ומלמד זכות על
העופות, הקב"ה משיב למדת הדין בק"ו,
שאם המלאך מלמד זכות על העופות שהם
כעבדיו, מכל שכן שיש להקב"ה לרחם על
ישראל אף שהם בבחינת עבדים,
ולהושיעם.^{טז}

וְאֶפְשָׁר שֶׁיְהִיָּה זֶה - הַטַּעַם שְׁנִיתָנָה
לְיִשְׂרָאֵל מִצוֹת שִׁלּוּחַ הַקֶּן, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק
הַמִּדַּת הַדִּין - שְׂרוּצָה לְהַתְנַהֵּג עִם יִשְׂרָאֵל
לִפְיֵי הַדִּין הַמְּגִיעַ לָהֶם אִם חֲטָאוּ, וְכֵן
לְהַשְׁתִּיק אֶת הַמְּקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל,
כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (כ"ד נה, א)^{טז}, עַל הַפֶּסוּק
(בראשית כב, א)^{טז} 'וְהֶאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אֲבָרְהָם',
הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים ס, ו) 'נָתַתָּ לִירָאִיד
גַּם לְהַתְנוּסָם מִפְּנֵי קִשְׁט סֵלָה', שֶׁהַקֶּב"ה נָתַן
לְאֲבֵרָהּ אֲבִינוּ אֶת נִסְיוֹן הָעֻקֵּידָה, בְּשִׁבִּיל
שְׁתַּתְקֶשֶׁט - שְׁתַּתְּאֵמֶת^{טז} מִדַּת הַדִּין בְּעוֹלָם
וְכו' - שִׁירָאוּ כוֹלָם שֶׁה' שׁוֹפֵט צֶדֶק, וְאִינוּ
מִנְשָׂא וּמִשְׁפִּיל אֶלָּא לְמִי שְׂרָאוּי לַכֶּךְ.
שְׁבַתְחִילָה מִדַּת הַדִּין מְקַטְרֶגֶת, שֶׁהַקֶּב"ה
מַעֲשִׂיר וּמַגְדֵּל לְחַלֵּק מִבְּנֵי אָדָם כְּרִצּוֹנוֹ, כְּגוֹן

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

מתנות כהונה (שם).^{טז} תמצית הדרוש: א.
השכר של מצות שילוח הקן הוא בנין, לפי
שמצוה זו ממחרת את ביאת המשיח, שהוא מגיע
רק לאחר שיכלו כל הנשמות שבגוף. ב. שילוח
הקן ממחרת את ביאת המשיח, לפי שעל ידי רחמים
המלאך הממונה על העופות על צערה של האם
המשולחת, מתמלא הקב"ה רחמים על ישראל.
ומכל מקום, תחילת קיום מצות השילוח היא כמדת
אכזריות, ורק לאחר מכן היא מעוררת רחמים. ג.
אין לומר ש'מדותיו' של הקב"ה הם רחמים,
כלומר, שהוא מרחם על כולם בשוה, לפי שאינן
אלא גזירות, שהוא מרחם על מי שרוצה לרחם.
ד. יתכן שמצות שילוח הקן ניתנה כדי שעל ידה
תשתק מדת הדין, שאם המלאך מרחם על
העופות, מכל שכן שהקב"ה ירחם על ישראל, וכמו
שמצינו במדרש לענין ציווי העקידה, שעל ידה
נשתתקה מדת הדין מקטרוגה על אברהם.

ל. לשון המדרש, כתיב 'נתתה ליראיד נס להתנוסס
מפני קושט סלה', נסיון אחר נסיון, וגידולין אחר
גידולין, בשביל לנסותן בעולם, בשביל לגדלן
בעולם כנס הזה של ספינה. וכל כך למה, 'מפני
קושט', בשביל שתקשש מדת הדין בעולם, שאם
יאמר לך אדם, למי שהוא רוצה להעשיר מעשיר,
למי שהוא רוצה מעני, ולמי שהוא רוצה הוא
עושה מלך, אברהם כשרצה עשאו מלך, כשרצה
עשאו עשיר, יכול את להשיבו ולומר לו, יכול את
לעשות כמו שעשה אברהם אבינו, והוא אומר מה
עשה, ואת אומר לו 'ואברהם בן מאת שנה בהולד
לו' (בראשית כא, ה), ואחר כל הצער הזה, נאמר
לו (שם כב, ב) 'קח נא את בנך את יחידך' ולא
עייב, הרי 'נתת ליראיד נס להתנוסס'.
ל. לשון הפסוק, וְיָהִי אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אֲבָרְהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבָרְהָם
וַיֹּאמֶר הִנְנִי.^{טז} ח. תרגום של 'אמת' - קשוט.

פרשת פי תבוא

ו

וַיֵּשׁ לְאִמְרָא, דְּבִין בְּכַרְכָּה בִּין בְּקַלְלָה
כְּתִיב בְּפִסְדֵּר הָרְאוּי, דְּבַפְרָק ג'
דְּנִדְהָ (לא, ב) אֲמַרְיִנִן, בָּא זָכַר לְעוֹלָם, בָּא
בְּכָרוֹ בִּידֹ, 'זָכַר' - זֶה כֹּר. 'נִקְבָּה' - נִקְיָה
בָּאָה, עַד דְּאִמְרָה מְזוּנִי, לֹא יִהְיִי לָהּ.

'בְּרוּךְ פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמְתֶךָ', וְאַחֵר
כֶּךָ 'בְּרוּךְ טַנְאָךְ וּמִשְׁאֲרֶתֶךָ' (כח,
ד - ה), וְהַקְלָלוֹת הוּא לְהַפֵּךְ 'אֲרוּרַי טַנְאָךְ
וּמִשְׁאֲרֶתֶךָ', וְאַחֵר כֶּךָ 'אֲרוּרַי פְּרִי בְטֶנֶךְ'
(שם י, יח). וְקִשְׁיָה, לָמָּה הִפְכָּה הַפֶּסֶד.

פסוק 'בְּרוּךְ
פְּרִי בְטֶנֶךְ'
וכו', 'טַנְאָךְ
וּמִשְׁאֲרֶתֶךָ',
'אֲרוּרַי טַנְאָךְ'
וכו'

זרע שמשון המבואר

ו

בנים זכרים, וריבוי בני הבית, גורמים לברכה במזונות האדם

תחילה את הפירות והבצק, ואחר כך הזכיר
את הבנים.²

על ידי שיוולדו בנים זכרים יתברך מזל המזונות אצל האדם
וַיֵּשׁ לְאִמְרָא, דְּבִין בְּכַרְכָּה בִּין בְּקַלְלָה, כְּתִיב
- הברכות כתובים בְּפִסְדֵּר הָרְאוּי לפי
ענייניהם. ויובן סדר כתיבתם, בהקדם מה
דְּבַגְמָרָא בְּפִרְקָא ג' דְּנִדְהָ (לא, ב) אֲמַרְיִנִן, בָּא
- נולד בן זָכַר לְעוֹלָם, בָּא בְּכָרוֹ - פרנסתו
בִּידֹ, כלומר, שהמזל של מזונות הזכר, בא
לעולם יחד עמו³, ונרמז כן בתיבת 'זָכַר'
שהיא נוטריקון זֶה כֹּר, ו'כר' הוא לשון מזון.
אבל נִקְבָּה נִקְיָה - חסירה⁴, בָּאָה לעולם -

דקדוק בשינוי הסדר בפסוקי הברכות והקללות

כתוב בפרשת הברכות (דברים כח, ד)⁵

'בְּרוּךְ פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמְתֶךָ' - ברוכים
יהיו בניך, והפירות הגדלים על אדמתך,
וְאַחֵר כֶּךָ (שם כח, ה) כתוב 'בְּרוּךְ טַנְאָךְ
וּמִשְׁאֲרֶתֶךָ' - ברוכים יהיו הפירות שבסליך,
והבצק שבעריבותיך, כלומר, לחמן. ואילו
בפרשת הקְלָלוֹת, הסדר בשני העניינים של
הבנים והפירות, הוּא לְהַפֵּךְ, שמתחילה כתב
(שם כח, יז) 'אֲרוּרַי טַנְאָךְ וּמִשְׁאֲרֶתֶךָ', וְרַק
אַחֵר כֶּךָ (שם כח, יח)⁶ כתב 'אֲרוּרַי פְּרִי בְטֶנֶךְ'.
וְקִשְׁיָה, לָמָּה בקללות הפֶּסֶד את הַפֶּסֶד, ונקט

ציונים ומקורות

בשם דרשות הראנ"ח, ושאר מפרשים, שעמדו על זה.
ד. לשון הגמרא, ואמר רבי יצחק דבי רבי אמי, בא
זכר בעולם, בא ככרו בידו, 'זכר' - זה כר, דכתיב
(מלכים ב' ו, כג) 'ויכרה להם כירה גדולה'. נקבה אין
עמה כלום, נקבה, נקיהה באה, עד דאמרה מזוני, לא
יהי לה, דכתיב (בראשית ל, כח) 'נקבה שכרך עלי
ואתנה'. ה. שהזכר כל זמן שהוא חי, יש לו
הבטחה לפרנסתו, אף שלא יזכה שיקבלו תפלתו מה
שאינן כן הנקיבה עד שתבקש. שו"ת אגרות משה
(או"ח ח"ד סימן מח). 1. ע"פ רש"י (ד"ה

א. לשון הפסוק, 'בְּרוּךְ פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמְתֶךָ וּפְרִי
בְּהֶמְתֶּךָ שֶׁגֵּר אֶלְפִיד וְעֶשְׂתֵּרֹת צֹאנֶךָ'. ב. לשון
הפסוק, 'אֲרוּרַי פְּרִי בְטֶנֶךְ וּפְרִי אֲדָמְתֶךָ שֶׁגֵּר אֶלְפִיד
וְעֶשְׂתֵּרֹת צֹאנֶךָ'. ג. זה לשון הלב אריה
(בפרשתינו אות כח), 'ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך'
וגו', ואחר כך 'ברוך טנאך ומשארתיך', ובקללות הוא
להיפך שאמר 'ארוּר טנאך ומשארתיך', ואחר כך
'ארוּר פרי בטנך', ולמה היפך הסדר. ועיי"ש מה
שתירץ. וראה עוד רמב"ן (כח, יח), רבינו בחיי (כח,
ד), כלי יקר, ושערי דעה (על הרמב"ם דעת פ"ה הי"א)

וּפְרִשׁ מִהֲרֵשׁ"א (ח"א ד"ה בא, בפירוש השני),
וְהַכֵּל הוּא עֲנִין הַמִּזְל, דְּבֵא כְּפָרוּ בִידוֹ,
דְּהִינּוּ מִזְלוֹ, בֵּין לָרַע בֵּין לְטוֹב. וְנִקְבָּה אֵין
לָהּ מִזְל, וְנִקְבָּה בָּאָה בְּלֹא מִזְל, שְׁמוּזָלָה
תְּלוי בְּמִזְל אֲבִיהָ וּבַעֲלָהּ וְכו', עכ"ל.
וּבִסּוּף קִדּוּשֵׁין (פב, א) אָמְרִינן, אֲשֶׁרִי
מִי שְׁבָנִי וְזָכְרִים, וְאוֹי לוֹ

לְמִי שְׁבָנִי נִקְבוֹת וְכו'.
וּלְפִי זֶה, בְּכָרְכוֹת דְּהֶעֱנִין הוּא שִׁיְהִי
לוֹ בָּנִים וְזָכְרִים, מִשּׁוּם הֵכִי
הַקָּדִים הַכְּתוּב 'בָּרוּךְ פָּרִי בְּטָנְךָ', שִׁיְהִי
זָכְרִים, וְיִבְיֹאוּ מִזְל טוֹב לְאַבְיָהֶם, וְאִז
יִהְיֶה 'בָּרוּךְ טָנְאָךְ' וְכו'. אָכֵל בְּקִלְלוֹת
כְּתִב לְהַפְדָּה, שִׁיְהִיהָ לְאָב מִזְל רַע, וְזֶהוּ

זֶרַע שְׁמִשּׁוֹן הַמְּבוּאָר

וְכוּ^ט, וּמְבוּאָר שְׁבָנִים זָכְרִים הֵם בִּרְכָה
לְאָדָם, וְהַנְּקִיבוֹת קִלְלָה.

וּלְפִי זֶה, בְּכָרְכוֹת, דְּבוּדָאֵי הֶעֱנִין שֶׁל
בִּרְכַּת הַבָּנִים הוּא, שִׁיְהִי לוֹ בָּנִים וְזָכְרִים,
שֶׁעַל יְדֵי כֵן נַעֲשֶׂה מְבוּרָךְ וּמְאוֹשֵׁר, מִשּׁוּם
הֵכִי הַקָּדִים הַכְּתוּב 'בָּרוּךְ פָּרִי בְּטָנְךָ',
שִׁיְהִי זָכְרִים, וְזֶה יִבְיֹאוּ מִזְל טוֹב שֶׁל
מְזוֹנוֹת לְאַבְיָהֶם, שֶׁהֵרִי הַזֶּכֶר כִּשְׁהוּא נוֹלֵד
מִבֵּיא עִמּוֹ אֶת מִזְלוֹ וּפְרִנְסָתוֹ, וְאִז עַל יְדֵי
הַמִּזְל הַטוֹב, יִהְיֶה גַם כֵּן 'בָּרוּךְ טָנְאָךְ'
וּמִשְׁאַרְתָּךְ - שִׁיתְּבָרְכוּ פִירוֹתֶיךָ וּלְחֻמְךָ,
כְּלוּמֶר, פְּרִנְסָתְךָ. שֶׁאִפִּילוֹ אִם מִתְּחִילָה לֹא
הָיָה לְךָ מִזְל טוֹב שֶׁל מְזוֹנוֹת, מְכַל מְקוֹם,
עַל יְדֵי הַבִּרְכָּה בְּבָנִים, יִתְּבָרְכוּ גַם מְזוֹנוֹתֶיךָ.

לִידֵת הַנְּקִיבוֹת לֹא תוֹעִיל לְהַפּוֹךְ אֶת הַמִּזְל לטוב

אָכֵל בְּקִלְלוֹת כְּתִב לְהַפְדָּה, שֶׁהַתְּחִיל
בְּקִלְלוֹת הַמְּזוֹנוֹת, וְהֵינּוּ שִׁיְהִיהָ לְאָב מִזְל רַע
בְּפְרִנְסָתוֹ, וְזֶהוּ מֵה שְׁכָתוֹב 'אֲרוּר טָנְאָךְ'
וּמִשְׁאַרְתָּךְ. וְיִצְעֲזָעֶם יִתְקַנֵּם בּוֹ זֶה הַפּוֹז

בְּלִי מִזְל שֶׁל מְזוֹנוֹת, וְנִרְמַז כֵּן בְּמָה שְׁתִּיבַת
נִקְבָּה', דּוּמָה לְתִיבַת נִקְיָה', וּלְכֵן, עַד
דְּאָמְרָה מְזוּנִי - קוֹדֵם שֶׁהַנְּקִיבָה מִתְּפַלֵּלַת
וּמִבְקֶשֶׁת מִלִּפְנֵי הַקִּבְ"ה עַל מְזוֹנוֹתֶיהָ, לֹא
יִהְיֶה לָּהּ - אֵין נוֹתֵנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם אֶת
מְזוֹנוֹתֶיהָ. וּפְרִשׁ הַמִּהֲרֵשׁ"א (ח"א ד"ה בא,
בפירוש השני)¹, וְהַכֵּל - מָה שֶׁאִמְרוּ בַּגְמֵרָא,
שֶׁהַזֶּכֶר כִּכְרוּ בִידוֹ, וְהַנְּקִיבָה בָּאָה חֲסִירָה,
הוּא עֲנִין הַמִּזְל, דְּבֵא כְּשֶׁכְּפָרוּ בִידוֹ, דְּהִינּוּ
שָׁבָא מִזְלָא עִמּוֹ, בֵּין לָרַע וּבֵין לְטוֹב. וְאֵילוֹ
הַנְּקִיבָה, אֵין לָּהּ מִזְל לַעֲצָמָה, וְנִקְיָה הִיא
בָּאָה בְּלֹא מִזְל, לְפִי שְׁמוּזָלָה תְּלוי בְּמִזְלָהּ
אֲבִיהָ, וּבְמִזְלָהּ שֶׁל בַּעֲלָהּ וְכו', עכ"ל.
וּמְבוּאָר מְכַל הַנִּל, שֶׁע"י הַבָּנִים הַזָּכְרִים
בָּאָה הַבִּרְכָּה.

וְעוֹד מְצִינוּ בַּבְּרִייתָא בְּסוּף קִדּוּשֵׁין (פב,
א) אָמְרִינן, אֲשֶׁרִי מִי שְׁבָנִי - מְאוֹשֵׁר הוּא
הָאִישׁ שֶׁנוֹלְדוֹ לוֹ זָכְרִים, וְאוֹי לוֹ לְמִי שְׁבָנִי
- רְאוּי לְהַצְטַעַר הָאָדָם שֶׁנוֹלְדוֹ לוֹ נְקִיבוֹת

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

וְכו', אִי אֲפֻשֶׁר לַעֲלוֹם בְּלֹא זָכְרִים וּבְלֹא נְקִיבוֹת, אֲשֶׁרִי
מִי שְׁבָנִי זָכְרִים, וְאוֹי לוֹ לְמִי שְׁבָנִי נְקִיבוֹת.
ט. רָאָה בְּסִנְהֶדְרִין (ק, ב) שֶׁנִּתְבָּאֲרוּ כְּמָה מִינֵי דַּאֲגוֹת
שִׁישׁ לְאָדָם לִגְבִי בָתוּ. י. וְכַעֲנִין זֶה כְּתִב בְּיוֹקִין
דְּנוּרָא (עַל תְּנִדָּא זוּטָא פִּטְזָא אוֹת פ), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ,
מִדְּכָתִיב 'בְּרוּךְ פָּרִי בְּטָנְךָ' מוֹכַח שִׁיְהִי בָנֵי זָכְרִים,
כִּי 'זָכַר' בְּגִמְטְרִיא 'בְּרִכָּה', אָכֵל 'נְקִיבָה' בְּגִמְטְרִיא
'קִלְלָה' עִם הַכּוֹלֵל נִרְאָה נִדָּה (לֹא, ב), בַּעַל הַטּוֹרִים
(בְּרַאשִׁית א, כז), סִפְרֵי הַחַיִּים (סִפְרֵי חַיִּים טוֹבִים
פ"א).

ז. לְשׁוֹן הַמִּהֲרֵשׁ"א, וּלְפִירוּשׁ רִשִּׁי.
נִרְאָה לְפִרְשׁ לְעִנֵּין מִזְל, דְּבֵא כִכְרוּ בִידוֹ בֵּין לָרַע בֵּין
לְטוֹב, וְנִקְבָּה נְקִיָּה בָּאָה בְּלֹא מִזְל, דְּמִזְלָהּ תְּלוי בְּמִזְל
הַזֶּכֶר, כְּמוֹ שְׁכָתוֹ הַתּוֹסֵפוֹת בַּפֿ"ק דְּסוּטָה, וְעַד
דְּאִמְרָה מְזוּנִי, דְּהִינּוּ בַתְּפִלָּה, אֲפֻשֶׁר לָהּ לְבַטְלָהּ ע"כ.
וּלְ הַמִּהֲרֵשׁ"א בְּסוּטָה (ב, א בְּתוּס' ד"ה קוֹדֵם),
וּפֻשְׁרָהּ, שֶׁלּוֹה כּוֹוֵנוּ בְּפֶרֶק הַמִּפְלָת, זָכַר זֶה כִּי, נְקִיבָה
נְקִיָּה בָּאָה, ר"ל, שֶׁהַזֶּכֶר נוֹלֵד בְּמִזְלוֹ, אָכֵל הַנְּקִיבָה
נְקִיָּה בָּאָה בְּלִי מִזְל, כִּי כִכְרָה נִתְּלָה מִזְלָהּ בִּיצִירַת
הַזֶּכֶר זֶה שֶׁלָּהּ. ח. לְשׁוֹן הַבְּרִייתָא, רַבִּי אוֹמֵר

מִבֵּית אָבִא, יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לומר
לָהּ, אִם אֵת אֶצְלָנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת.
אִם אֵין אֵת אֶצְלָנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת.
וּפְרִיךְ בְּגִמְרָא, וְלִיתְבוּ לָהּ פִּי יִתְבָּה
הָתָם. אָמַר רַבִּי הוּנָא, בְּרַכְת הַבֵּית
מְרַבָּה. וּפְרָשׁ רִשִׁי, מוֹלָא דְרַבִּים
עֲדִיף, עב"ל.

'אָרוֹר טַנְאָד' וכו', וְלַעֲוֹלָם יִתְקַים בּוֹ זֶה
הַמּוֹזֵל רַע, לִפִּי שְׁפָנִיו יִהְיוּ נִקְבּוֹת,
וְתַהֲיִינָה תַלְוִיּוֹת בְּמּוֹזֵל רַע שָׁלוֹ, וְזֶהוּ
'אָרוֹר פְּרִי בְּמִנְד' וכו'.
אִי נָמִי בְּדֶרֶךְ אַחֵר, דְּאֶמְרִינָן
בְּכַתְּבֹת פֶּרֶק י"ב דָּף ק"ג
(עמוד א), אֲלַמְנָה שְׁאֻמְרָה אִי אֶפְשִׁי לְוֹזוּ

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאָר

מְזוֹנוֹתֶיךָ מִנְכָּסִי אֲבִינוּ, כְּתָקֶנָּה חֲכָמִים^י. אֲבֵל
אִם אֵין אֵת דְּרָה אֶצְלָנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת - לֹא
נִסְפֵּק לָךְ מְזוֹנוֹתֶיךָ. וּפְרִיךְ בְּגִמְרָא^{טו}, וְלִיתְבוּ
לָהּ, פִּי יִתְבָּה הָתָם - לִמָּה יִכְרִיחוּהוּ הַיּוֹרְשִׁים
לְדוֹר עֲמָהֶם, וּמְדוּעַ שְׁלֹא יִתְחַיִּיבוּ הַיּוֹרְשִׁים
לִתֵּת לָהּ מְזוֹנוֹת כֹּאשֶׁר הִיא יוֹשֶׁבֶת שָׁם - בְּבֵית
אֲבִיהָ, וּמִתְרַצֵּת הַגְּמֵרָא, אָמַר רַבִּי הוּנָא, טַעַם
דִּין זֶה הוּא, מִפְּנֵי שֶׁבְּרַכְת הַבֵּית מְרַבָּה^{טז} -
כִּשְׁבָּנֵי הַבֵּית הֵם מְרוּבִים, מִתְבָּרֵךְ הַבֵּית.
וּפְרָשׁ רִשִׁי (ד"ה בִּרְכָּת) פ, מוֹלָא דְרַבִּים עֲדִיף -
כְּשִׁישׁ אֲנָשִׁים מְרוּבִים, הַמּוֹזֵל טוֹב יוֹתֵר לְהַבִּיא
בְּרָכָה עַל הַבֵּית, עב"ל. וּלְפִיכָךְ, רוֹצִים
הַיּוֹרְשִׁים שֶׁהָאֲלַמְנָה תְּדוֹר יַחַד עִמָּהֶם, וּמִתּוֹךְ
כֵּךְ הַהוֹצָאָה לְמְזוֹנוֹתֶיהָ שֶׁהֵם חַיִּיבִים בָּהּ,
תַּהֲיִה מוֹעֲטָה, מֵה שְׁאֵין כֵּן אִם תְּדוֹר בְּבֵית
אֲבִיהָ, הַהוֹצָאָה לְמְזוֹנוֹתֶיהָ תַּהֲיִה מְרוּבָה.

הַרְעָא, וְלֹא יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה עַל יְדֵי לִידַת
הַבְּנִים, לִפִּי שְׁפָנִיו יִהְיוּ נִקְבּוֹת, וְתַהֲיִינָה
תַלְוִיּוֹת בְּמּוֹזֵל הַרְעָא שָׁלוֹ, וְזֶהוּ מֵה שְׁמוֹסִיף
הַכְּתוּב לַחֲזֹק אֵת קִלְתַּת הַמְּזוֹנוֹת, שֶׁגַּם 'אָרוֹר
פְּרִי בְּמִנְד' וכו' - שִׁיּוּלְדוֹ לָךְ רַק נִקִּיבוֹת,
וְלֹא יִתְהַפֵּךְ מִזֶּלֶךְ לְטוֹב^{יז}.

על ידי הריבוי בבנים

המזל של הרבים יגרום שיתברכו המזונות

אִי נָמִי - עוֹד יֵשׁ לְבָאֵר אֵת הַשִּׁנּוּי בְּסֹדֶר
הַעֲנִינִים בֵּין הַבְּרִכוֹת לְקִלְלוֹת, בְּדֶרֶךְ אַחֵר,
בְּהַקְדָּם מֵה דְּאֶמְרִינָן - שְׁשִׁנּוּי בְּמִשְׁנָה
בְּכַתְּבֹת פֶּרֶק י"ב דָּף ק"ג (ע"א)^{יח}, אֲלַמְנָה
שְׁאֻמְרָה לְיּוֹרְשֵׁי בַעֲלָהּ, אִי אֶפְשִׁי לְוֹזוּ מִבֵּית
אָבִא - אֵין בִּיכּוּלְתִּי לְצַאת מִבֵּית אָבִי, וְלִבָּא
לְדוֹר עֲמָכֶם, יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לֵאמֹר לָהּ, אִם
אֵת דְּרָה אֶצְלָנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת - נִסְפֵּק לָךְ

צִיּוֹנִים וּמִקּוּרֹת

בְּמְזוֹנוֹת יוֹסִיף לְהַתְקִיִּים. יג. לְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה,
אֲלַמְנָה שְׁאֻמְרָה, אִי אֶפְשִׁי לְוֹזוּ מִבֵּית בַּעֲלִי, אֵין הַיּוֹרְשִׁין
יְכוּלִין לומר לָהּ, לְכִי לְבֵית אֲבִיךָ וְאִנּוּ זִנִּין אוֹתְךָ, אֵלֹא
זִנִּין אוֹתָהּ וְנוֹתְנִין לָהּ מְדוֹר לִפִּי כְבוֹדָה. אִמְרָה, אִי אֶפְשִׁי
לְוֹזוּ מִבֵּית אָבִא, יְכוּלִין הַיּוֹרְשִׁין לומר לָהּ, אִם אֵת אֶצְלָנוּ
יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת, וְאִם אֵין אֵת אֶצְלָנוּ אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת, וְכו'.
יד. תְּקַנָּה חֲכָמִים הִיא, שֶׁתִּהְיֶה הָאֲלַמְנָה נִזְוִינָה מִנְכָּסִי
בַּעֲלָהּ, כְּמוֹ שְׁשִׁנּוּי (שם ע"א). טו. לְשׁוֹן הַגְּמֵרָא,
וְלִיתְבוּ לָהּ כִּי יִתְבָּה הָתָם, מִסִּיעֵי לִיָּה לִרְבֵּי הוּנָא, דְּאִמַּר
רַב הוּנָא, בְּרַכְת הַבֵּית בְּרוּבָה. וְלִיתְבוּ לָהּ לִפִּי בְּרַכְת
הַבֵּית, הִכִּי נָמִי. טז. הַגִּיּוֹסָא לְפָנֵינוּ בְּגִמְרָא הִיא, בְּרַכְת
הַבֵּית בְּרוּבָה. אֵךְ בְּכַמָּה רֵאשׁוֹנִים הַגִּיּוֹסָא הִיא, בְּרַכְת
הַבֵּית מְרוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּינוּ. וְכו' (בְּתוֹסַפְתָּא (שם
פ"ב ה"ג). יז. לְשׁוֹן רִשִׁי, בְּרַכְת הַבֵּית בְּרוּבָה,

יא. שְׁלִידַת הַנִּקְיבוֹת כְּמַחְזָקָה אֵת הַקִּלְלָה שְׁלִפְנִיהָ,
שֶׁהַמּוֹזֵל הָרַע בְּמְזוֹנוֹת יוֹסִיף לְהַתְקִיִּים, כְּדִלְהֵלֶךְ.
יב. וְלִכֵּן בְּבִרְכוֹת הַקְּדִימָה הַתּוֹרָה בְּרַכְת הַבְּנִים לְבִרְכַּת
הַמְּזוֹנוֹת, לְלַמְּדֵנוּ שֶׁאִפִּילוּ מִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מִתְחִילָה
מִזֶּל טוֹב שֶׁל מְזוֹנוֹת, מְכַל מְקוֹם עַל יְדֵי בְּרַכְת הַבְּנִים
הַזְכָּרִים, יִתְהַפֵּךְ מִזֶּל לְטוֹב, וְנִמְצָא שֶׁאֲצִלוּ הַתַּחֲלַת
הַבְּרָכָה הִיא לִידַת הַבְּנִים, וְעַל יְדֵיהֶם יִתְמַשֵּׁךְ עֲלֵיו בְּרַכְת
הַמְּזוֹנוֹת. אֲבֵל לִידַת הַנִּקְיבוֹת אֵינָה מְבִיאָה קִלְלָה
בְּמְזוֹנוֹתֶיהָ, אֵלֹא רַק שְׁאִינָה מְבִיאָה בְּרָכָה. וְעַל כֵּן כָּתְבָה
הַתּוֹרָה בְּתַחֲלִיל 'אָרוֹר טַנְאָד' וכו', שֶׁהִיא הַקִּלְלָה
בְּמְזוֹנוֹת, וְרַק לְאַחַר מִכָּן כָּתְבָה 'אָרוֹר פְּרִי בְּטַנְד',
שְׁלִידַת הַנִּקְיבוֹת הִיא הַקִּלְלָה, וְהֵינּוּ שְׁעַל יְדֵי כֵךְ, מִזֶּל
הָרַע לְעִנְיֵן הַמְּזוֹנוֹת לֹא יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וְהִיא לִידַת
הַנִּקְיבוֹת כְּמַחְזָקָה אֵת הַקִּלְלָה שְׁלִפְנִיהָ, שֶׁהַמּוֹזֵל הָרַע

מִנָּאֵד, הָיָה מְשַׁמַּע שְׁלֹא יִתְמַעַט אֶלֶּא הָרַבּוּי שֶׁנִּתְרַבָּה מַחֲמַת רֹב הַבְּנִים, וְעַכְשָׁיו שְׁמָתוֹ וְנִתְמַעַטוֹ, נִתְמַעַטָּה אַף הַבְּרָכָה, אֲבָל לֹא נִתְמַעַט אֶלֶּא הַתּוֹסֶפֶת. וּמִשּׁוּם הֵכִי הַקָּדִים אָרוּר מִנָּאֵד, כְּדִי לֹא־מֵרָא שֶׁיִּהְיוּ בְּנֵי בֵּית מְרָבִים, לֹא תִהְיֶה הַבְּרָכָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שִׁיתְמַעַטוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אַחֵר כֵּךְ 'אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' וְכו', שְׂאֵז יִתְמַעַטוּ יוֹתֵר הַמְּזוֹנוֹת.

וְאִם כֵּן, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים בְּבֵית, יֵשׁ יוֹתֵר בְּרָכָה, דְּהֵינּוּ אַף עַל פִּי שֶׁכְּשֶׁהֵם מוֹעֲטִים נְמִי יֵשׁ בְּרָכָה, אֲפֹלוּ הֵכִי, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים יֵשׁ בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלָכֵן בְּבִרְכּוֹת הַקָּדִים 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ', שֶׁכְּשִׁיחִיו בְּנֵי בֵּית מְרָבִים תִּהְיֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה הַבְּרָכָה, וְשִׁפּוּר אָמַר אַחֵר כֵּךְ 'בְּרוּךְ מִנָּאֵד'.

וּבִקְלָלָה אִם הָיָה מְקָדִים אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ, וְאַחֵר כֵּךְ אָרוּר

זרע שמשון המבואר

הַבְּנִים², וְרַק אַחֵר כֵּךְ הִיָּה כּוֹתֵב, 'אָרוּר מִנָּאֵד וּמִשְׁאֲרֵתָךְ', הָיָה מְשַׁמַּע מִכָּךְ, שְׁלֹא יִתְמַעַט אֶלֶּא הָרַבּוּי בְּרָכָה שֶׁנִּתְרַבָּה מַחֲמַת רֹב הַבְּנִים, וְעַכְשָׁיו שְׁמָתוֹ הַבְּנִים וְנִתְמַעַטוֹ בְּנֵי הַבֵּית, נִתְמַעַטָּה אַף הַבְּרָכָה, אֲבָל לֹא נִתְמַעַט אֶלֶּא הַתּוֹסֶפֶת שֶׁל הַבְּרָכָה שֶׁבָּאָה מַחֲמַת רִיבּוּי הַבְּנִים.

וּמִשּׁוּם הֵכִי הַקָּדִים הַפְּסוּק 'אָרוּר מִנָּאֵד', כְּדִי לֹא־מֵרָא שֶׁאֲפֹלוּ כְּשִׁיחִיו עֲדִינִן בְּנֵי בֵּית מְרָבִים, כְּלוֹמַר, אַף קוֹדֵם שֶׁתְּחוּל הַקְּלָלָה עַל הַבְּנִים, לֹא תִהְיֶה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת, וְלֹא יִתְקִים מֵה שֶׁאֲמָרוּ 'בְּרַכַּת הַבֵּית מְרֻבָּה', וּמִכָּל שֶׁכֵּן אַחֵר כֵּן כְּשִׁיתְמַעַטוּ הַבְּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אַחֵר כֵּךְ 'אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' וְכו', שְׂאֵז יִתְמַעַטוּ עוֹד יוֹתֵר הַמְּזוֹנוֹת³.

וְאִם כֵּן, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים בְּבֵית, יֵשׁ יוֹתֵר בְּרָכָה בְּפִרְשַׁת הַבֵּית. דְּהֵינּוּ, שֶׁאֵף עַל פִּי שֶׁכְּשֶׁהֵם מוֹעֲטִים נְמִי יֵשׁ בְּרָכָה, וְאִם כֵּן, בְּשִׁבְלֵי עֵיקַר הַשְּׂרָאָה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת, אֵין נֶצֶךְ שִׁיחִיו מְרֻבִּים⁴, אֲפֹלוּ הֵכִי, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים יֵשׁ בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלָכֵן בְּבִרְכּוֹת הַקָּדִים הַפְּסוּק 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ' - שִׁיתְבְּרָכוּ וְיִתְרַבּוּ בְּנִיךָ⁵, שֶׁכְּשִׁיחִיו בְּנֵי בֵּית מְרָבִים, תִּהְיֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת וְשֶׁאֵר צִרְכֵי הַבֵּית, וְשִׁפּוּר אָמַר אַחֵר כֵּךְ 'בְּרוּךְ מִנָּאֵד וּמִשְׁאֲרֵתָךְ', לְפִי שֶׁהַבְּרָכָה בְּבָנִים, תִּגְרוֹם לְהַכִּיא הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת.

הַקְּלָלָה הִיא שְׁמַל הָרַבִּים לֹא יוֹעִיל שִׁיתְרַבּוּ הַמְּזוֹנוֹת

וּבִקְלָלָה, אִם הָיָה מְקָדִים הַפְּסוּק 'אָרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' - וְהֵינּוּ שִׁיתְמַעַטוּ וְח"ו יָמוּתוּ

ציונים ומקורות

עַל סִידוּר הַתְּפִילָּה (וְיֵת לֶךְ עֲמוּד תִּקְצַט) 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ', שִׁירְבּוּ בְּנִיךָ, וְלֹא יָמוּתוּ. וְרֹאֵה אֲלֶשֶׁךְ (פְּסוּק ד') שֶׁפִּירֵשׁ, עוֹד יִתּוֹסֵף לֶךְ גַּם בְּנִי, שְׁהוּא כִּי בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ, וּבִרְכּוֹת הָאוֹכְלִים גַּם ה' יִרְבֶּה לֶךְ הַטּוֹבָה, שְׁגַם 'וּבִרְךָ גַּם פְּרִי אֲדַמְתָּךְ' - בְּרֹב תְּבוּאוֹת דִּגְן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהָר שֶׁהֵם עֵיקַר הַמְּזוֹן. כ. בְּפִירוֹשׁ הַקּוֹדֵם בִּיאָר רַבִּינוּ, שֶׁאֲרוּר פְּרִי בִטְנֶךָ' הֵינּוּ שֶׁתּוֹלִיד נִקְיָבוֹת. וְעַכְשָׁיו מִבְּאֵר רַבִּינוּ, שֶׁפִּירוֹשׁ שְׁח"ו יָמוּתוּ הַבְּנִים. כֹּא. שֶׁבְּקִלּוֹת הַקְּדִימָה הַתּוֹרָה אֵת הַקְּלָלָה בְּמִזְנוֹת, לְפָנֵי הַקְּלָלָה בְּבָנִים, לְלַמְּדֵנוּ אֵת רֹב הַקְּלָלָה, שְׁגַם כְּשֶׁעֲדִינִן יִהְיוּ בְּנֵי הַבֵּית מְרֻבִּים,

בְּנֵי אָדָם שֶׁעוֹזִינִן זֶה אֵת זֶה מִשְׁתַּכְּרִין, וּמִזֵּל דְּרַבִּים עֲדִיךָ. יח. פִּירוֹשׁ, שְׁבּוּדָאֵי יֵשׁ כֹּאֵן שְׁתֵּי בְּרֻכּוֹת מַחְלֻקוֹת - לְעַנְיַן הַבְּנִים וְלְעַנְיַן הַמְּזוֹנוֹת, שֶׁאֵף אִם מִשּׁוּם אִיזוֹ סִיבָה לֹא תִתְקִים בְּרַכַּת רִיבּוּי הַבְּנִים, עֲדִינִן יִהְיֶה לָהֶם בְּרָכָה בְּמִזְנוֹתֵיהֶם. וּמִכָּל מְקוֹם, מִפְּנֵי שֶׁכְּשֶׁהֵם מְרֻבִּים אִזִּי מִתְקִימָת בִּיּוֹתֵר בְּרַכַּת הַמְּזוֹנוֹת, מִשּׁוּם כֵּן הַקָּדִים הַכְּתוּב לְהַזְכִּיר אֵת בְּרַכַּת הַבְּנִים, לְרַמּוֹז שֶׁלֹּא יִדְהֶם תִּתְקִים תּוֹסֶפֶת בְּרַכַּת בְּבִרְכַּת הַמְּזוֹנוֹת. יט. לְפִי הַפִּירוֹשׁ הַקּוֹדֵם, 'בְּרוּךְ פְּרִי בִטְנֶךָ', הֵינּוּ שֶׁתּוֹלִיד בְּנִים זָכָרִים. וְלְפִי פִירוֹשׁ זֶה פִּירוֹשׁוֹ, שִׁיתְרַבּוּ בְּנִיךָ. וְח"ל פִּירוֹשׁ הָרוּקַח

ציורים ומקורות

לא יהיו המזונות מרובים, ובאופן זה הקללה ניכרת ביותר, ומכל שכן שתתרבה הקללה כשיתמעטו בני הבית, ותתקיים בהם הקללה 'ארור פרי בטנך'. אבל בברכה נקטה האופן שיש בו רוב הברכה, והיינו כשיתרבו בני הבית, ולכן אמר הכתוב 'ברוך פרי בטנך' וע"י כך 'ברוך טנאך ומשארתך'.

ספרי רבינו

המסוגלים לכל הישועות

“ועיניכם
תראינה
בנים בני בנים
בשתיקתו זיתים
סביב לשלחנכם
חכמים וגבונים
וברתים
מלאים
כל טוב,
גם עשר
גם כבוד
לא יסופו
מזרעכם”

זרע שמשון ב' כרכים | זרע שמשון חמש כרכים | כרכים שיצאו לאור מתוך סדרת זרע שמשון המבואר: ויקרא, במדבר, דברים, חמש מגילות, לקט דרושים מבוארים על התורה, אשת חיל | תולדות שמשון (חסכת אבות) | תהלים המבואר זרע שמשון | זרע שמשון יום יום | ליקוטי זרע שמשון אידיש | תהלים זרע שמשון אנגלית

ניתן להשיג בחנויות ספרים המובחרות

ארץ ישראל

ארה"ב

02-80-80-500 347-496-5657

לומדים
תורה
זוכים
בהבטחת

מחירי הספרים נמוכים במיוחד
זרע שמשון חמש כרכים
זרע שמשון יום יום
זרע שמשון אנגלית
זרע שמשון אידיש
זרע שמשון על התורה
זרע שמשון אשת חיל
זרע שמשון תולדות שמשון
זרע שמשון במדבר
זרע שמשון דברים
זרע שמשון חמש מגילות
זרע שמשון ויקרא

ביק שכתב זכו ליטאות • הצטרפו לרביק שכתב זכו ליטאות • הצטרפו לרביק שכתב זכו ליטאות

• שמכך יולכר בשעת הלימוד הקבוע ברביק ליטאות ולהרכה! •

השתתפו עמנו!

יחד נכניס למקומות נוספים
את אור תורת 'זרע שמשון'

**בתרומה קבועה
או חד פעמית**

הינכך שותפיק
לכל הפצת תורת המחר
בכל העולם!

ספר 'זרע שמשון' המנוקד

בהוצאה
מפוארת מאירת
עינים ועוד
הרבה מעלות

להשיג בכל חנויות הספרים
347-496-5657 02-80-80-500

בספר המנוקד הלאחד הוא תענוז

מתוך ברכת
והבטחת הרב המחבר
רבנו שמשון חיים נחמני זלה"ה
בבקשתו ותחינתו

בהקדמת ספריו 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

'למען אחי רעי ותלמידי ישאו את שמי על שפתם, ועל הטוב יזכר שמי
בפיהם אחר מותי, כאשר בעשר לשונות של תפילה אני מחלה פניהם,
ובעל הגמול ישלם במיטב חי אריכי ומזוני טפי לגומלי חסדים טובים.'

* * *

'כאשר אני מחלה פניהם בעשר לשונות של תפילה לברור המנה היפה
אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה
לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמתי, וצדקה תהיה להם וצדקתם
תעמוד להם לאכול בעוה"ז ולשבוע בעוה"ב, ובעל הגמול ישלם בזכות
זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.'

* * *

'ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.' 'ועיניכם תראינה בנים בני בנים
כשתילי זיתים סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים, ובתים מלאים
כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם.'

- מספרי רבנו שיצאו לאור על ידי 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון' •
לפרטים: ארץ ישראל 05271-66450 * 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657